Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 184 (7074). 26 сентябрь, 1979 йил ЧОРШАНБА Баҳоси 2 тийин.

Пискент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида пахта терими суръати кун сайин жадаллашмоқда. Кўпнинг килограммчилар мусобақасида М. Нуриева (суратда чапдан), З. Аҳмедова, Д. Вазирова, К. Нуриевалар пешқадамлик қилишаётир. Кунига хирмонга 120 килограммдан ошириб дурдона тўкаётган бу чевар теримчилар мавсумда 6 — 7 тоннадан «оқ олтин» териб беришга аҳд қилишган.

А. АБАЛЯН фотоси.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ПАХТАЗОР — МАРДЛАР МАЙДОНИ

АГРЕГАТЛАР ИШГА ТУШДИ

БЎКА районидаги Ҳамза номли колхознинг Мамар Қўшбоев бригадаси пахтазорларида районда биринчи бўлиб машина терими бошланди. Моҳир механик-ҳайдовчи Убайдулла Жўраев дастлабки куни 4 тонна «оқ олтин» терди. У ўзининг икки қаторли машинаси билан мавсумда 200 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган. Унинг мусобақадоши Ғофур Қўшбоев ҳам дастлабки куни бригада хирмонига 4 тонна «оқ олтин» териб тўкди.

95 ПРОЦЕНТ ПАХТА МАШИНАДА

ҒАЛАБА райони илғор механизаторларининг слёти бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари ҳар бир машинанинг иш унумини 150 тоннагача етказишга қатъий қарор қилдилар. Район хўжаликларида етиштирилган жами ҳосилнинг 58,5 минг тоннаси яъни 95 процент пахта «зангори кема» бункерларидан тўкилади.

Слётда иштирок этган илғор механик-ҳайдовчилар райондаги барча механизаторларга қарата Мурожаат қабул қилиб, уларни бу йилги йиғим-терим мавсумида шижоат кўрсатиб меҳнат қилишга даъват этишди.

Райондаги Энгельс номли колхоз лубкорлари йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун ўзаро меҳнат беллашувини янада авж олдирдилар. Анатолий Ким ва Давид Цой раҳбарлик қилаётган бригадалар шу кунгача ҳар гектар майдондан 190 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб, хўжаликда биринчи бўлиб йиллик халқ хўжалик планини бажардилар. Бу икки илғор коллектив ҳосилдорликни 220 центнерга етказиш ва бу маррани ҳам яқин икки-уч кун ичида эгаллаш юзасидан қўшимча мажбурият қабул қилдилар.

РЕМОНТЧИЛАР ҲАРАКАТДА

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» Чиноз район бирлашмасида кечаю-кундуз узлуксиз навбатчилик ташкил этилди. Ремонтчи слесарлар мавсумда барча терим агрегатларининг тўхтовсиз ишлашини таъминлаш мақсадида 12 комплект эҳтиёт қисмларни тайёрлаб қўйдилар. Бу ишда айниқса Шарифмамат Мусаев, Раим Иномов ва Николай Симченко сингари уста ремонтчилар жонбозлик кўрсатишмоқда.

МАШИНА ТЕРИМИ ҚИЗҒИН

Бекобод районидаги «Ленинград» совхози пахта далаларида машина терими қизғин бормоқда. Мухтор Муҳамадиев, Абдуаҳад Усмонов сингари тажрибали механик-ҳайдовчилар кунига 6-7 тоннадан пахта териб беришмоқда.

Совхознинг Салоҳиддин Маҳкамов бошлиқ бўлими пахтакорлари жиззахликлар ташаббусига қўшилиб, йиллик планни 15 иш кунида, яъни 1 октябргача, социалистик мажбуриятни эса 15 октябргача бажариш учун курашмоқдалар. Уларнинг асл мақсади қўриқ 490 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 19 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олишдир.

ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

ОБЛАСТЬ пахтазорларида меҳнат қилаётганларга хизмат кўрсатиш мақсадида 94 агитация ва концерт бригадалари ташкил этилмоқда. Улар составига бадиий ҳаваскорлик коллективлари, «Билим» жамияти ходимлари, кўчма кутубхонага эга бўлган кутубхона аъзолари киритилган.

25 сентябрга қадар 30 та ана шундай бригада ташкил этилди. Ҳозиргача улар пахтазорларда ишлаётганларга 250 та концерт қўйиб бердилар. 142 та лекция ўқилди. Агитаторлар томонидан эса 180 та «Чақмоқ» жанговар варақалари чиқарилди. Дала шийпонларида мингдан зиёд кўчма кутубхоналар ташкил этилди.

ТЕРИМ ПОТОК УСУЛИДА

Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг 1979 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлик кўриш тўғрисидаги қарорига амалий иш билан жавоб бериш учун курашаётган совхозимиз механизаторлари бу йилги мавсумда етиштирилган ҳосилнинг камида 85 процентини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиштириб олишга сўз берганлар.

Хўжалигимизда 2 минг гектар майдон машина теримига ажратилган. Пахтакорларимиз бу далалардаги ғўзалар машинабоп бўлиб ўсиши чораларини кўрдилар.

Механизаторларимиз трактор пуркагичлари билан ғўзани дефолиация қилишни тугалладилар. Биринчи навбатда машиналар қайтиш жойларидаги ғўзалар дефолиация қилинди. Биз бу жойларни тайёрлашда иложи борича ўқариқлар, зовурлар четлари, уватлар, йўллардан фойдаландик. Шу ҳисобга машиналар қайтиш жойи тайёрлаш учун 20 гектарга яқин майдондаги ғўзани ўриш ҳожати қолмади. Бу эса қўшимча миқдорда пахта ҳосили сақлаб қолинди, деган гап.

Совхозимизда 52 пахта териш машинаси, 17 та кўсак чувиш агрегати, бешта юкловчи механизм, 25 та транспорт трактори, 130 та тележка мавжуд. Бу техника воситаларидан унумли фойдаланиш мақсадида ипатоволикларнинг илғор иш тажрибаси асосида терим-транспорт отрядлари ташкил этдик. Яъни 10 тадан пахта териш машинаси, 5 тадан транспорт трактори, 25 тадан тележка битта терим-транспорт отрядига бирлаштирилди. Механик-ҳайдовчиларимиз ҳам машина теримини дала — бункер — тележка — тайёрлов пункти поток усулида олиб борадилар. Группа усулида ишлайдиган терим агрегатларининг бир дақиқа бўш турмаслиги учун ҳар машинага бештадан тележка ажратилади. «Зангори кема»ларнинг техника қаровини ўтказиш ва уларни ёнилғи-мойлаш материаллари билан заправка қилиш ҳам бевосита далаларда ўтказилади.

Дала гвардиячиларимиз машина теримини икки сменада олиб борадилар. Бунинг учун юздан ортиқ механик-ҳайдовчи тайёрланган. Моҳир механизаторлардан В. Тўхтабоев, Н. Холмирзаев, И. Қосимов, Х. Юсупов, Ж. Ҳасановлар бу йилги мавсумда «зангори кема»лари бункеридан хирмонга 180-250 тоннадан пахта тўкиш мажбуриятларини олганлар.

ҒАЛАБАЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ

Совхоз маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари йиғим-теримни ўтказишда юксак суръатларга эришиш учун бўлимлар, бригадалараро ҳамда механизатор ва теримчилар ўртасидаги социалистик мусобақа шартларини белгиладилар. Мусобақага ҳар беш кунда якун ясалади. Пахта териш ва тайёрлашда энг юқори натижага эришган бўлим ва бригада коллективлари совхоз кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофоти, механизатор ва теримчилар эса вимпел ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланадилар.

Биз ғалаба райони пахтакорлари ташаббусига қўшилиб, теримда юксак суръат ва сифат бўлишини таъминлаймиз. Эрта-индин кўсакларнинг камида 60-70 проценти очилгандан сўнг далаларга терим агрегатлари олиб кирилади.

Совхозимиз пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида 2310 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 29,4 центнер ўрнига 35 центнердан хирмон кўтариш ва давлатга 8 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олганлар. Бу аҳдга яраша мўл ҳосил етиштирилди. Биз унинг бир мисқолини ҳам нес-нобуд қилмай қисқа муддатда йиғиштириб олиш ва қабул пунктларига етказиб бериш учун барча имкониятларни ишга соламиз. Машиналардан юксак унум билан фойдаланиб, теримни поток усулида йўлга қўямиз. Бу план ва олинган социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажариш имконини беради, деган умиддамиз.

С. ЖУРАЕВ,

Бекобод районидаги Ойбек номли совхознинг бош агрономи.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент шаҳри саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб саноат маҳсулоти реализация қилиш ва энг муҳим буюм турларини ишлаб чиқариш юзасидан 1979 йилнинг тўққиз ойи давлат планини муддатидан илгари 24 сентябрда бажардилар.

Шаҳар меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани давом эттириб, ўнинчи беш йиллик тўртинчи йилида қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш соҳасида қизғин иш олиб бормоқдалар.

* * *

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулот реализация қилиш тўққиз ойлик планини 1979 йил 24 сентябрда муддатидан илгари бажардилар.

Ой охиригача планга қўшимча равишда 6,2 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

(ЎзТАГ).

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИДА

ТЕХНИКА ХИЗМАТИ — ПАХТАЗОРДА

«ГОСКОМСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» район бирлашмаси коллективи пахта терими мавсумида хўжаликларга техника хизмати кўрсатиш тадбирларини амалга оширмоқда. Бирлашмада 3 та кўчма устахона ташкил этилди. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган кўчма устахонанинг малакали созловчи усталари йиғим-терим даврида «зангори кема»ларнинг техник қарови ва ремонтини бевосита пахта далаларида ўтказадилар.

Бирлашмада хўжаликларга эҳтиёт қисмлар етказиб бериш учун 2 та автомашина ҳам ажратилган. Колхоз ва совхозлардан рация орқали қабул қилинадиган буюртма бўйича айрибошлаш фондидан олинган эҳтиёт қисмлар қисқа вақтда хўжаликларга етказиб берилади.

Бирлашмада механизатор кадрлар тайёрлаш ҳам олиб борилмоқда. Яқинда бу ердаги механик-ҳайдовчилар тайёрлаш бўйича қисқа муддатли курсларни 120 нафар йигит-қиз тугаллади. Улар бу йил биринчи бор пахта терими кампаниясида иштирок этадилар.

ИХТИСОСЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

«ПАРТИЯ XXI съезди» колхози наслли бузоқлар парвариш қилишга ихтисослаштирилмоқда. Бу ерда район хўжаликларидан келтириладиган икки ҳафталик бузоқлар парвариш қилинади. Улар икки ёшгача боқилиб ва урчитилиб, яна хўжаликларга қайтариб берилади. Бу ғунажинлардан сигирлар подасини наслли моллар ҳисобига тўлдириш учун фойдаланилмоқда.

Бу йил колхоз чорвадорлари биринчи марта район хўжаликларига ўзлари парвариш қилган 150 бошдан ортиқ ғунажинларни етказиб бердилар. Ҳозир эса наслли бузоқлар комплексида 700 бош бузоқ боқилмоқда. Яқин йиллар ичида бу ерда парвариш қилинадиган бузоқлар сони 1200 бошга етказилади. Бунинг учун комплексда янги бузоқхоналар қурилиши давом эттириляпти.

СОҲИБКОРЛАР ТОРТИҒИ

ЛЕНИН номли колхоз боғбонлари давлатга мева сотиш йиллик планини ошириб адо этдилар. Улар савдо тармоқларига 241 тонна, планда белгиланганидан 11 тонна кўп мева жўнатдилар. Ҳозир хўжаликда узум узиш ва давлатга сотиш қизғин давом этяпти.

Райондаги «Коммунизм», Калинин номли, «Интернационал» колхозлари боғбонлари ҳам давлатга мева сотиш йиллик планларини муваффақиятли адо этдилар. Янгийўллик соҳибкорлар бу йил эл дастурхонига 18 минг тонна мева тортиқ қилиш учун курашаётирлар.

Э. МАДИЕРОВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ЮЗАСИДАН 25 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий пахта тайёрлаш ҳажмига нисбатан процент ҳисобида)

Янгийўл	0,90	6,10
Чиноз	0,80	5,21
Бекобод	0,73	5,11
Бўка	0,72	4,65
Пискент	0,70	4,63
Оққўрғон	0,63	4,24
Ўрта Чирчиқ	0,36	2,11
Коммунистик	0,26	1,47
Ғалаба	0,16	1,01
Область бўйича:	0,59	3,84

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒЎЗАНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН 25 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда; учинчи устун — жами (планга нисбатан процент ҳисобида).

Бекобод	9,4	155,6
Оққўрғон	14,0	154,1
Ғалаба	12,6	152,1
Пискент	9,2	151,0
Чиноз	8,5	140,7
Янгийўл	14,5	139,2
Бўка	5,5	131,7
Коммунистик	12,3	128,9
Ўрта Чирчиқ	8,9	114,5
Область бўйича:	10,0	142,5

ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

ИЛГАРИ хабар берилганидек, Болгария Халқ Республикаси Хасково округининг партия делегацияси Тошкентга келди.

Делегацияга БКП округ комитетининг биринчи секретари Румен Сербезов бошчилик қилмоқда. Делегация составида БКП округ комитети ташкилий бўлимининг мудири Георгий Иорданов, округ Халқ совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Горги Пилазев ҳамда Свиленград аграр-саноат комплексининг раиси Иван Желов бор.

Кеча меҳмонлар Тошкент шаҳри ва области билан танишишни давом эттирдилар. Улар В. И. Ленин ҳайкали ва Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйдилар, В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалида бўлдилар.

Область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов Хасково округи партия делегацияси аъзоларини қабул қилди. Самимий дўстона вазиятда ўтган суҳбатда область ижроия комитетининг раиси Т. А. Алимов, область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов, область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев қатнашдилар.

Кеча хасководик меҳмонлар Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида бўлдилар, Ғалаба районидаги Димитров номли колхозда ўтказилган совет-болгар дўстлиги митингида иштирок этдилар.

Суратда: БКП Хасково округи комитетининг биринчи секретари Румен Сербезов (ўнгдан биринчи), БКП округ комитети ташкилий бўлимининг мудири Георгий Иорданов, округ халқ Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Горги Пилазев ва Свиленград аграр саноат комплексининг раиси Иван Желев В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида.

А. Абалян фотоси.

МЎЛ-КЎЛ ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРАЙЛИК

25 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

	Дағал хашак — минг тонна			Силос бостириш — минг тонна			Ўт уни тайёрлаш — тонна		
	топшириқ	жамғарилган	бажарилиш проценти	топшириқ	бостирилган	бажарилиш проценти	топшириқ	тайёрланган	бажарилиш проценти
Калинин	50,4	50,5	100,2	45,0	22,7	50,5	2000	1991	99,5
Бўка	55,5	52,8	95,2	50,0	41,8	83,7	2000	1868	93,4
Оққўрғон	53,9	44,1	90,8	50,0	30,0	60,1	1500	1242	82,8
Тошкент	41,8	35,6	85,2	43,0	26,7	62,8	1000	865	86,5
Оржоникидзе	44,0	36,2	82,4	40,0	26,7	66,8	2500	2050	82,0
Оҳангарон	101,7	82,1	80,2	70,0	34,2	48,9	4000	1017	25,4
Бўстонлиқ	62,0	59,0	78,9	35,0	15,6	44,6	2000	1192	59,6
Коммунистик	95,8	73,2	76,4	70,0	49,9	71,8	2500	1099	48,9
Ғалаба	78,8	59,9	76,1	75,0	71,0	94,7	3000	2810	93,6
Чиноз	75,1	56,8	75,7	60,0	31,7	52,9	2500	1649	65,9
Пискент	47,1	34,3	72,9	40,0	25,0	62,6	1500	1240	82,7
Янгийўл	53,9	36,7	68,1	45,0	27,7	61,1	1500	1016	67,8
Бекобод	72,4	48,3	66,7	43,0	36,9	85,9	2000	1682	84,1
Ўрта Чирчиқ	67,6	42,7	63,2	43,0	27,3	63,6	2000	1822	91,1
Область бўйича:	900,0	701,4	77,9	700,0	467,9	66,3	30000	21580	71,8

ЎРНИМИЗ ДАЛАДА БЎЛАДИ

ПАХТАКОРЛАР ҳосил йиғим-теримини давом эттирмоқдалар. Бу масъулиятли даврда уларнинг унумли меҳнат қилишларига қулай шароитлар яратиш — савдо, медицина, маданий-маиший хизмат кўрсатиш ходимларининг бевосита бурчидир.

Мухбиримиз область маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ғ. РАФИҚОВга мурожаат қилиб, ундан йиғим-терим даврида пахтакор ва механизаторларга қандай хизмат кўрсатилиши ҳақида гапириб беришни сўради.

— УМУМАН маиший хизмат кўрсатиш ходимлари баҳорда дала ишлари бошлангандан бери қишлоқ меҳнаткашларига бевосита уларнинг иш жойларида хизмат кўрсатиб келаётганликларини таъкидлаш лозим. Йиғим-терим даврида эса, пахтакор ва механизаторларга маиший хизмат кўрсатишни янада такомиллаштириш тадбирларини белгилаб чиққанмиз.

Ҳозирги пайтда колхоз ва совхозларнинг марказий посёлкаларида, йирик аҳоли турар-жойларида 44 та маиший хизмат кўрсатиш уйи ва 155 та комплекс қабул пункти ишлаб турибди. Уларда маиший хизматнинг деярли барча турлари бўйича хизмат кўрсатилмоқда.

Область партия ва совет органларининг ғамхўрликлари туфайли маиший хизмат кўрсатиш шаҳобчалари кенгайиб бораётир. Фақат шу йилнинг 8 ойи мобайнида 22 та янги комплекс қабул қилиш пункти ташкил этилди. Бу Оҳангарон районидаги Жуков номли, «Октябрь», Коммунистик районидаги «Паркент», У. Юсупов номли совхозлар, Янгийўл районидаги «Интернационал», Калинин номли, «Коммунизм» колхозлари ва бошқа хўжаликлар қишлоқ меҳнаткашларига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш имконини берди.

Қишлоқ жойларида бу ишни намунали йўлга қўйишда Бўка, Урта Чирчиқ, Оҳангарон, Калинин, Чиноз районлари маиший хизмат корхоналари коллективлари ибрат кўрсатаётирлар. Кўпчиликка Чирчиқ шаҳар «Лола» фабрикасининг бичиқчиси С. М. Друккер, Ғалаба район маиший хизмат комбинатининг чевари О. Ким, Оққўрғон район маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг қабул қилиб олувчилари С. Амирова ва Г. Мирзаолимова, «Тозалик» химиявий тозалаш бирлашмасининг аппаратчиси Н. Цой ва бошқалар кўрсатаётган беминнат хизмат, айниқса, манзур бўлаётир.

Йиғим-терим мавсумида ходимларимизнинг ўрни ҳам далада бўлаётир. Биз пахтакор ва механизаторларга бевосита далада хизмат кўрсатиш учун ҳар бир районда иккитадан кўчма бригада ташкил этдик. Бу бригадалар составида пойафзал ремонт қилувчи усталар, сартарошлар, фотосуратчилар, қабул қилиб олувчи ва бичиқчилар бор. Кўчма бригаданинг ҳар бир колхоз ва совхозда бўлиш графиги қишлоқ ва посёлка Советлари билан ҳамкорликда тузилиб, район ижроия комитетлари томонидан тасдиқланди. Бу графикдан қишлоқ меҳнаткашлари ҳам хабардор қилинган.

Кўчма бригадалар зарур материаллар билан таъминланади.

Пахта терими мавсумида «Зангори экран» ва «Техсложбитприбор» ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш бирлашмаларининг иши яхшиланди. Жумладан, фақат «Зангори экран» бирлашмасида 40 та кўчма бригада ташкил этилди. Радиотелевизорларни ремонт қилиш устахоналари ҳам қишлоқ меҳнаткашлари учун қулай соатларда ишлайдиган бўлди.

«Пахтазор марду-майдонларига намунали маиший хизмат!» Бу бошқармамиз ҳар бир ходимининг жанговар шиоридир. Коллективимиз пахтакор ва механизаторларга маиший хизмат кўрсатишни юқори поғонага кўтариб, уларнинг унумли меҳнат қилишларига зарур шарт-шароит яратадилар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ЭЛЧИХОНА ЗИЁРАТ ҚИЛИНДИ

Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, К. В. Русаков ўртоқлар, шунингдек СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Баркаускас, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. Ф. Мальцев Чехословакиянинг атоқли давлат, сиёсий ва ҳарбий арбоби ўртоқ Людвик Свобода вафот этганлиги муносабати билан 25 сентябрь куни ЧССРнинг Москвадаги элчихонасини зиёрат қилдилар.

Улар Чехословакиянинг улуғ фарзанди ва советлар мамлакатининг қалин дўсти хотирасини бир минутлик сукут сақлаб ҳурмат билан ёд этдилар, таъзиялар билдириладиган китобга имзо чекдилар. (ТАСС).

РЕСПУБЛИКАМИЗ пахта далаларида «оқ олтин»ни оммавий равишда териб олиш бошланди. Йиғим-теримни қисқа муддатларда тугаллашда пахта териш машиналари асосий роль ўйнайди. «Ташсельмаш» заводининг коллективи кўплаб ана шундай агрегатлар ишлаб чиқармоқда. Суратда: корхонанинг пешқадам йиғувчи слесари Ниғмат Тожибоев.

СОВЕТЛАРНИНГ ЖАНГОВАР ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

СССР Олий Совети Президиумининг «Халқ депутатлари Советларининг КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган вазифалари ҳақида» қабул қилган қарори маҳаллий Советларнинг ҳақиқий жанговар ҳаракат программаси бўлиб, бу қарорда янги кишини тарбиялашда орттирилган бой тажрибалар умумлаштирилган, меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, меҳнат ва аҳлоқий тарбиясига комплекс ёндошишнинг вазифалари белгилаб берилгандир. Шунинг учун ҳам бу қарор умумпартия ҳамда умумдавлат аҳамиятига эга бўлиб қолмоқда.

Республикамиз пойтахтининг барча меҳнат коллективлари қатори В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг коммунистлари, халқ депутатлари, барча самолётсозлар бу қарорни жанговар ҳаракат программаси деб қабул қилдилар. Ана шу муҳим қарор партия, комсомол ва ишчи йиғилишларида катта қизиқиш билан муҳокама қилинди, уни ҳаётга тадбиқ қилиш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланди ва бу тадбирлар изчиллик билан амалга оширилмоқда.

КПСС XXV съездидан кейин бирлашмада идеология ишларини яхшилаш юзасидан кўпгина ишлар қилинди. Коллективимиз ўртасида олиб борилаётган барча сиёсий-тарбиявий ишлар партия ташкилотининг «1978 — 1980 йилларда ғоявий-сиёсий ишлар масалаларини комплекс ҳал этиш бўйича перспектив плани» асосида амалга оширилмоқда. Бунда партия ўқуви ва иқтисодий таълимни такомиллаштириш масалаларига катта эътибор берилмоқда. Бирлашмадаги ўқувнинг ана шу формаларида 1200 га яқин коммунист ва партиясиз активлар қатнашмоқда. Самолётсозларда сиёсий ишончни камол топтириш, улар олдида турган вазифаларни ижобий ҳал этишда, меҳнат, ижтимоий ва сиёсий активликни оширишда кўп сонли пропагандистлар, лекторлар, сиёсий ахборотчилар, агитаторлар катта куч ва билим сарфламоқдалар.

Бугунги кунда бирлашмамизда 1200 дан ортиқ сиёсий ахборотчи, агитатор, «Билим» жамияти ташкилотининг 500 га яқин лектори, СССР Олий Совети, Ўзбекистон ССР Олий Совети, халқ депутатлари Тошкент шаҳар ва Ҳамза район Советларининг депутатлари самолётсозларни план топшириқлари ҳамда қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига, иш сифати ва самарадорлигини ошириш, хомашё, материал ва электр қувватини кўплаб иқтисод қилишга партиявий сўз билан ва амалда сафарбар этмоқдалар.

Сиёсий ва иқтисодий ўқишнинг муваффақияти пропагандист кадрларнинг назарий ва методик савиясига батамом боғлиқдир. Пропагандистларни моҳирона танлаш, ўқитиш ва тарбиялаш, уларга кун сайин ғамхўрлик ва меҳрибонлик қилиш деб, — қарорда таъкидланганидек, **бирлашма партия комитетининг асосий бурчи бўлиб қолмоқда.** Чунки, деб таъкидланади қарорда, **тарбиявий ишнинг мазмуни ва натижалари учун юксак масъулият туйғуси, одамлар билан ишлашнинг янги форма ва методларини ижодий излаш пропагандистларга, идеология ходимларига хос хусусият бўлиши керак.**

Бирлашманинг ишлаб чиқариш цехлари, бўлимларида, клублар, ётоқхоналар, ЖЭКларда кенг омма ўртасида илм-фаннинг турли соҳалари бўйича ҳар йили 8 мингдан ортиқ лекция, докладлар ўқилмоқда, турли мавзуларда суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ўтказилмоқда. Бирлашмадаги лекторийлар, циклли лекциялар, тематик кечалар, савол-жавоб кечалари, «Портрет» кечалари, давримизнинг ажойиб кишилари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, ишлаб чиқариш новаторлари билан учрашувлар, лекция-концертлар, лекция-экскурсиялар, китоблар, кинофильмлар, спектаклларни муҳокама этиш ва бошқа тадбирлар меҳнаткашларни идеологик, сиёсий жиҳатдан тарбиялаш йўлида хизмат қилмоқда.

Доимий 165 лекторий ана шу мақсад учун ишламоқда. Жумладан, 135 таси бевосита цехлар, бўлим ва бўлинмаларда, «Ёш ишчи» деб аталган 30 та лекторий ётоқхоналарда, самолётсозларнинг шаҳарчаларида иш олиб бормоқда. Ҳар бир цех ва бўлим коллективи бу йил ўнлаб лекция ва докладлар тинглашади. Бу лекция ва докладларнинг мавзуи турли хил бўлиб, булар орасида халқаро аҳвол, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати, партиянинг ҳозирги босқичдаги иқтисодий ва техника стратегияси, КПСС Марказий Комитети Пленуми (1978 йил) материаллари, КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг X1X съезди ҳужжатлари, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг янги Конституциясини ўрганиш каби мавзулар бор.

Ана шу муҳим ишда оммавий пропаганда ва агитация воситаларидан самарали фойдаланилмоқда. «Ударник» кўп нусхали газетаси ҳамда «Чкаловчи» редакциясининг ғоявий ва амалий иш савияси оширилмоқда. Идеология ишларига комплекс ёндошиш масалалари бўйича материаллар кўпроқ ёритиладиган бўлиб қолди.

Бирлашмада идеология, сиёсий-тарбиявий ишларнинг сезиларли даражада яхшиланганлиги самолётсозларнинг сиёсий ва меҳнат активлигини бирмунча ошириш, ўнинчи беш йилликнинг улкан ва масъулиятли вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш имконини бермоқда. Бирлашма коллективи ўнинчи беш йилликнинг дастлабки уч йилида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида муттасил ғолиб чиққанлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди. Ўтган йил май ойида эса коллективга «Коммунистик меҳнат корхонаси» деган шарафли ном берилди. Бундан руҳланган самолётсозлар 1979 йилни зарбдор меҳнат билан нишонлаш, ўнинчи беш йиллик топшириқлари ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш учун астойдил курашмоқдалар. Зарбдор йилнинг ўтган саккиз ойи мобайнида эришилган меҳнат ютуқлари илғор коллективнинг юксак марраларни эгаллашидан гувоҳлик бериб турибди.

Бундай ютуқларга эришишда бирлашма коммунистлари билан бир сафда бораётган халқ депутатлари — слесарь Р. Аюпов, комплектловчи В. Сураева ва бошқаларнинг муносиб ҳиссалари бор.

А. БОБОЖОНОВ,
В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси слесари, Тошкент шаҳар Советининг депутати.

1. ДЎСТЛИК ВА БИРОДАРЛИК МАДАДИ

ЎЗБЕКИСТОН — НОҚОРАТУПРОҚ ЎЛКАГА

РОССИЯНИНГ Ноқоратупроқ зонаси ўзининг бепоён кенгликлари, сокин салобати ва ям-яшил табиат манзаралари билан кишини ўзига меҳригиёдек жалб этадиган ажойиб ўлка. Бу ерда бир марта бўлган киши яна қайта-қайта ўша жойларни кўргиси, ўша йўллардан юргиси келади, айниқса шу ўлканинг бағри кенг самимий «хўжайинлари» бўлмиш кишилар билан учрашиш иштиёқида ёнади. Бу кишилар орасида минглаб ўзбекистонлик ҳамюртларингнинг борлиги эса қалбингни фахр-ифтихор туйғуларига тўлдиради.

Мана, ўзбекистонликларнинг Ноқоратупроқ ўлкадаги уч область,— Иваново, Новгород ва Волгоградда меҳнат қилаётганига беш йил бўлди. Беш йилдан буён улар новгородлик, ивановолик, волгоградлик дўстлари ва қардошлари билан елкама-елка ишлаб, ботқоқ ва захкаш ерларнинг захини қочиришяпти, ўзлаштиришмоқда. Асрлар давомида мудраб ётган ерларни «уйғотиб» уларни унумдор пайкалларга, боғ-роғларга айлантиришяпти.

Мен мана шу хайрли ишлар бошланган дастлабки йилларда Ноқоратупроқни ўзлаштирувчи ўзбекистонликлар ҳузурида бўлган эдим. Ушандан кейин кўп марта бу областларга боришга тўғри келди. Шунинг учун ҳам мазкур жойларда рўй бераётган ҳар бир янгилик, ҳатто энг кичик ўзгариш ҳам албатта кўзимга чалинади. Ўнинчи беш йилликда ўзбекистонликлар Новгород ва Иваново областларида жами 200 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишади. Қисқа муддатда бундай катта ҳажмдаги ишнинг бажарилиши таҳсинга лойиқ албатта. Ана шу 200 миллион сўм ортида эса ўн минглаб гектар ўзлаштирилган ерлар, суғориш системалари, янги совхозлар, мелиоратор ва қурувчилар посёлкалари, янги йўллар, янги саноат корхоналари ва ишлаб чиқариш базалари ётибди!..

Бирнеча соат аввалгина Тошкентда эдик. Мана ҳозир кўҳна Новгород тупроғида одимлаяпмиз. Ортда бирнеча минг километр қолган бўлсада, бу ерда ҳаво ҳарорати худди Тошкентдагидек иссиқ.

— Май ойидан буён бирон марта ёмғир ёғмади,— дейди «Ўзновгородводстрой» трестининг бошқарувчиси Йўлдош Муҳаммадиев ҳайрат билан. — Бу биз учун қулай фурсат. Мелиораторлар ва қурувчилар учун бундан яхши об-ҳавони топиш мушкул, кундузию кечаси ишлаш мумкин. Экин учун эса ёмон. Дон, зиғир, картошка — ҳаммаси иссиқдан қовжираб кетяпти.

Тошкентлик инженер-қурувчи Йўлдош Муҳаммадиев бирнеча йилдан буён мана шу йирик ташкилотга раҳбарлик қилиб келяпти. Бу йиллар ичида у Новгород ерларини яхши ўрганиб олди. Эндиликда ўзини меҳмон эмас, шу ерларнинг соҳиби ҳис этади. Худди шунинг учун ҳам Йўлдош Муҳаммадиевнинг кўкрагини халқ депутатлари Новгород область Советининг депутати нишони безаб турибди. Ҳамроҳим бу йилги иссиқ ҳаво ҳақида гапирар экан, мен беихтиёр ўтган йилги серёғин ёз мавсумини эслайман. Бултур қуёшли кунлар саноқли бўлган, экинлар ёғингарчиликнинг кўплигидан нобуд бўлган эди. Худди шунинг учун ҳам ўзбекистонликлар Ноқоратупроқ ўлкада мелиорация ишлари билан биргаликда суғориш системалари иншоотларини ҳам бунёд этишяпти. Чунки ёғингарчилик кам йиллари суғориш системалари асқотади.

Новгородда йўлингиз қайси томонга тушмасин, албатта Лесная қишлоғидан ўтасиз. Новгород ва Шимск районлари чегарасида жойлашган бу қишлоқда тўхтамасдан ўтиб кетиш мумкин эмас. Чунки бу ерда «Тошкент» совхози бунёд этиляпти. Ўзбекистонликлар Новгородда барпо этаётган қатор объектлар орасида «Тошкент» совхози биринчи даражали эканлиги билан ажралиб туради.

Фақатгина бир маълумот: совхоз тўла қувват билан фойдаланишга топширилгач, областдаги барча хўжаликлар ишлаб чиқарган сабзавот билан тенг миқдорда сабзавот маҳсулотлари етиштириб беради. Шунингдек, бу совхоз Ноқоратупроқнинг янги қишлоғи қандай бўлиши кераклигини ўзида акс эттирувчи намуна ҳамдир. Ахир бутун Ноқоратупроқда, аҳолиси 100 кишига ҳам етмайдиган 140 та минг аҳоли яшайдиган пунктлар мавжуд. Ўзбекистонлик биродарлар бунёд этаётган совхозлар шаҳар ва қишлоқ ўртасидаги тафовутни йўқотишга ҳам хизмат қилади. Бу объектда «Тошкент-5» ва «Андижон-1» кўчма механизациялашган колонналари, «Урганч», «Денов» қурилиш участкаларининг коллективлари фидокорона меҳнат қилишяпти.

«Тошкент-1» кўчма механизациялашган колоннаси Новгородда иш бошлаган биринчи ўзбекистонлик қурувчилар коллективини бирлаштирган. Унга дастлабки кунлардан бошлаб Владислав Мимидиминов бошчилик қиляпти. Бу ўзбекистонлик қурувчи россиялик ҳамкасблари ва район аҳолисининг ҳурмат-эътиборини қозонди. Шунинг учун ҳам улар В. Мимидиминовни Шимск район советининг депутати қилиб сайладилар. Мен ҳар гал Новгородга келганимда Мимидиминов албатта янги ўзлаштирилган юзлаб гектар майдонларни кўрсатади ва бу билан фахрланади...

* * *

Ўзбекистонлик қурувчилар ва мелиораторларнинг бош штаби — «Ивановоирсовхозстрой» трестига киришингиз билан сизни атрофдан турли саволларга кўмиб ташлашади. Улар тошкентликларнинг ҳол-аҳволини, саломатлигини, ишларининг қандай бораётганини сўрайдилар. Чунки Иваново ва Тошкент областлари кўпдан буён ўзаро мусобақадош. «Ивановоирсовхозстрой» тресги коллективининг аъзолари ўнинчи беш йилликда областда юз миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга бел боғлаганлар.

...Областдаги тўқимачилар шаҳарчаси — Шуядаги темир бетон буюмлари заводи анча йилдан буён мавжуд бўлиб, у йилига 5 минг куб метр йиғма темир-бетон ишлаб чиқарган холос. Бир пайтлар мана шунча маҳсулот область эҳтиёжини маълум даражада қондирган бўлиши мумкин. Бироқ, Ноқоратупроқ ўлкага катта ҳужум бошланиши билан темир-бетон буюмларига эҳтиёж кескин ортиб кетди. Шундан сўнг Шуядаги темир-бетон буюмлари полигонини реконструкция қилиш ва кенгайтириш ишларини ўзбекистонликлар зиммага олишди. Қисқа муддатда бу иш бажарилди: йилига 20 минг куб метр темир-бетон ишлаб чиқарадиган корхона вужудга келди. Ҳозир буни темир-бетон буюмлари заводи деб аташмоқда. Кейинги йилларда мазкур завод тайёрлаб берган маҳсулот ҳам катта миқёсдаги бунёдкорлик ишларини қондиролмай қолди. Айни кунларда Иваново шаҳрининг ёнбошида ўзбекистонликларнинг биринчи номерли янги объекти — «Главнечерноземводстрой»нинг қурилиш индустрия базаси барпо этилмоқда.

Бу база йилига 80 минг куб метр темир-бетон ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Унинг қурилишига 30 миллион сўм маблағ ажратилган. Қурилиш ишларини олиб бораётган 106-кўчма механизациялашган колонна коллективининг фаолияти билан Москва, Тошкент, Ивановодаги партия, совет ва хўжалик органлари мунтазам қизиқишади.

— Объектда барча ишлар яхши йўлга қўйилган,— дейди «Ивановоирсовхозстрой» трестининг бошқарувчиси Дмитрий Григорьевич Духанин,— юз марта эшитгандан бир марта кўрган яхши. Шунинг учун ҳам барча масалаларни қурилиш объектининг ўзида кўриб, муҳокама қилиб, ҳал этишга тўғри келади. Бу осон ҳам. Объект эса Ноқоратупроққа сув билан ҳаводек зарур. Ҳозир қурилиш энг сўнгги жараён — фойдаланишга топшириш даврини бошидан кечиряпти.

Мен эса бу объект пойдеворига дастлабки кубометр бетон қуйилганини эсладим. Ўша пайтда ташиб келтирилаётган бетон етишмас эди. Бирдан-бир йўл — шу ернинг ўзида бетон қоришмаси тайёрлайдиган мосламани ишга тушириш эди. Мана шу масъулиятли вазифа ВЛКСМ XVIII съезди номли зарбдор комсомол-ёшлар отрядига топширилди. Отряд командири Толибжон Зуфаров ҳеч иккиланмай бу вазифани ўз коллективи зиммасига олди ва муваффақият билан уддасидан чиқди.

— Қурилишда штурмчилик кетмайди, ярамас одат,— деди Толибжон ўшанда,— комсомолнинг штурми эса жуда зарур. Мана, худди ҳозиргидек. Штурмга буйруқ беринг!

Иваново областида бунёд этилаётган яна бир улкан ва муҳим объект «Ўзбекистон» совхози. «Ўзбекистон» ва «Дўстлик» совхозлари 1980 йилнинг ўзида областда жами етиштириладиган 80 минг тонна сабзавотнинг 40 минг тоннасини тайёрлаб беради. Ҳозирга келиб «Ўзбекистон» совхозининг марказий қўрғонидаги янги турар-жой бинолари, ётоқхоналар, боғчалар фойдаланишга топширилган. Яна кўплаб маданий-маиший шахобчалар қурилиши жадал суръат билан давом этяпти. Ўзбекистонлик ирригаторлар совхоз далаларига азим рус дарёси — Волгадан янги канал орқали сув келтиришди.

Бир сўз билан айтганда, «Ўзбекистон» совхози бунёд этилди, қуриляпти, фаолият кўрсатяпти, маҳсулот етиштириб бермоқда.

Юрий КОВАЛЁВ.
(Давоми бор).

Суратларда: Новгород областининг Шимск районида турар-жой биноларини бунёд этаётган ўзбекистонлик қурувчилардан бир группаси. Ўзбекистонлик мелиораторлар ўзлаштираётган ерлардан бир кўриниш.

Ю. КОМАРЬ фотолари.

УЛБЎСИН Аринова Чирчиқдаги қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг пешқадам ишчиси. У смена топшириқларини мунтазам ошириб бажариш билан бирга шаҳар Советининг депутати сифатида катта жамоат ишларини олиб боряпти.

И. ГЛАУБЕРЗОН ва В. СИРОТКИН фотолари.

ИЛЬИЧЁВСК — ЯНГИ ПОСЁЛКА

Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозида ободонлаштириш ишларига катта эътибор берилмоқда.

Совхоз территориясида қад кўтарган бинолар қаторига яқинда 140 ва 90 ўринли иккита янги болалар боғчаси қўшилди. Янги типдаги бу бинолар эркатойлар хизматига топширилди. Бу ерда кичкинтойлар учун барча шарт-шароитлар яратилган.

— Қурилиш-монтаж ишлари қатъий белгиланган план асосида олиб борилаяпти, — дейди биз билан суҳбатда қурилиш бошлиғи Ш. Аҳмедов. — Совхозда 1975 йилдан бери давлат планига кўра 500 хўжаликка мўлжалланган экспериментал «Ильичевск» деб номланган посёлка қурилаяпти. Бунинг учун ҳаммаси бўлиб 43 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилади.

Посёлкадаги уйлар 4 хил формада қурилмоқда. Булардан «Ўзбекистон» типида 130 та уй, «Меҳнат» ва «Қуёш» типларида 50 тадан, «Ҳамкорлик» типида эса 66 та бир ва икки қаватли, уч, тўрт ва беш хонали уйлар қурилиши планлаштирилган.

Ҳозиргача янги посёлкада 25 хонадон истиқомат қилаяпти. Ҳамма хонадонлар водопровод, канализация ва газ билан таъминланган.

«Ильичёвск» комплекс посёлкасини қуриш ишлари кенг кўламда олиб борилмоқда. Меҳнаткашларга қулайлик тарзида комплекс посёлка таркибида 150 ўринли янги типдаги касалхона, 624 ўринли мактаб биноси, 50 ўринли қариялар чойхонаси, ёшлар учун 150 ўринли кафе ва 180 ўринли ошхона, 400 ўринли маиший хизмат кўрсатиш уйи, янги савдо маркази, 50 кишига мўлжалланган меҳмонхона, 40 ўринли ҳаммом биноси ва бошқа маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасалари қурилиши планлаштирилган.

Қурилиш-монтаж ишларини 23-трестга қарашли 131-механизациялашган кўчма колоннанинг қурувчилари олиб боришаяпти.

У. АБДУМАЛИКОВА.

ТАСВИРЛАРДА ҲАЁТ

Кейинги пайтларда адибларимиз илм кишиларининг ҳаётига тез-тез мурожаат этадиган бўлиб қолдилар. Бу йилги «Шарқ юлдузи» журналининг 5, 6, 7-сонларида Ўктам Усмоновнинг ана шу мавзуга бағишланган «Гирдоб» романи эълон қилинди. Ёзувчи бу асари билан биронта ўзидан олдинги адибларни такрор қилмади. У турмушнинг ўзи тақозо этаётган авлодлар масаласини асарига асос қилиб олди. Роман ёш олим Азим Қосимовнинг фан йўлидаги интилишлари ва унга тўсиқ бўлган академик ўртасидаги зиддиятларни ўз ичига олади. Китобхон академик билан илм остонасига эндигина қадам қўйган ёш олим ўртасида қандай зиддият бўлсин, дейиши мумкин. Бу саволга ёзувчи роман қаҳрамонларидан бири бўлмиш Секретарь образи орқали шундай жавоб беради:— «Одамни катта масалаларда билиш қийин, чунки у ўзини қандай тутишни ўрганиб олган. Одамнинг ҳақиқий башараси кўпроқ майда масалаларда билинади... Институт партия ташкилоти фаолиятини яхшилаб ўрганиш керак. Баланд мартабалар ҳадеб уни пеш қилиш, янгилик йўлида тўғаноқ тутиш учун берилганмас. Уни халқ берган, керак бўлса—тортиб ҳам олади!..» (Ш. Ю. № 7, 138-б).

Ҳаётни халқимиз дарёга бежиз қиёс қилмайди. Баъзи бир омадли шахслар ҳаётнинг тўғри оқимига тушиб анча манзилга етиб ном чиқарадилар. Баъзи бир шахслар гирдобга тўғри келиб қоладилар. Куч ва ирода билан баъзилар шу гирдобдан омон чиқишса, баъзиларнинг эса мағлуб бўлиб кетиши ҳеч гапмас. Академик Муҳиддин Жабборович ҳаётнинг оқимига тушиб олган, сўнгра маълум бир манзилга етгач, яъни эътибор қозонгач, шу обрў-эътибори соясида ҳаётнинг умум оқимидан четда қолиб танбаллик ботқоғига ботган, ўзгаларни ҳам шу ботқоққа етакловчи мунофиқ шахс. Азиз эса ҳаётнинг шу гирдобига, бошқача айтганда Муҳиддин Жабборовичлар яратган гирдобга тушиб қолган ёш олим.

Хўш, бу гирдоб қандай пайдо бўлди? Жамиятимиз тараққиётига синчковлик билан назар ташлаган китобхон бу саволга жавоб топади. Маълумки, Октябрь инқилоби халқимизга фақат ўзлигини англатибгина қолмай, тарих кўрмаган маданиятга, фан тараққиётига эга бўлишга имкон яратди. Республикамизда янги фан соҳалари вужудга келди. Жумладан, романда талқин қилинган уруғчилик илми ҳам шу тариқа ривожланиб камол топди. Ҳар бир фаннинг етакчи кишилари фан тараққиёти билан биргаликда етишиб чиқадилар. Муҳиддин Жабборовичнинг илмий фаолияти ҳам худди шу йўсинда камолот остонасига етган. Эндиликда эса олий билим даргоҳларини тугатган кадрлар кўп. Унга фанга лаёқатли, талантли ёшларни танлаш лозим. Бироқ кўпчилик истеъдодли ёшларга хос хусусият — улар кўриб-билиб турган нарсаларини рўйи рост айтадилар, илм йўлида ҳалолликка интиладилар. Бу — яхши фазилат. Лекин бундай талантлар Муҳиддин Жабборовичлар яратган муҳитда яшай олмайдилар. Тўғрироғи, улар билан чиқиша олмайдилар. Чунки, Муҳиддин Жабборовичлар шундай бир типга айланганки, уларнинг қўл остидаги одамлар гўё ишлаб чиқариш механизми, ўзлари эса бу механизмни бошқарадилар. Ишлаб чиқарилган маҳсулот уларнинг номи билан боғлиқ бўлиб қола беради. Ёш илмий ходим бундай типларга қарши бора олмайди. Борган тақдирда ҳам нонкўрликда, қобилиятсизликда, ҳасадгўйликда айбланиб, осонгина бу даргоҳдан четлатилади. Атрофини ўраб олган руҳан ожиз, иродасиз, яна бунинг устига талантсиз шахслар бундай типларнинг «улуғлиги»ни, «отахонлиги»ни эслатиб турадилар. Ана шундай одамлар ўртасида у — улуғ, у — ишбилармон. Ҳамма нарса унинг номи билан боғланиб бориловеради. У шунга кўникиб қолади.

Мана, унинг Азизнинг ишлари хусусида газетада эълон қилинган мақолани ўқигандаги ўйлари: «Наҳотки, шиддат билан гувлаб бораётган ҳаёт оқимидан ўзим сезмай секингина сирғалиб тушиб қолган бўлсам?! Одамлар қай даражада ўсиб кетибди! Оддий бир бригадирнинг, ўзини «илмсиз, оми» дейишдан уялмаган деҳқоннинг юрт тақдири, фан истиқболи хусусидаги гапларини қаранг! Йўқ, буни журналист тўқимаган! Булар юракдан чиққан гаплар... Ваҳоланки, буни тўқиб бўлмайди!.. Нима ақл борки, нима янгилик, нима ҳалоллик борки—ҳаммаси ўша ҳаёт қозонида, ўша ризқ-рўз яратаётган халқнинг ичида, ўша қўли қадоқ, кўнгли пахтасидай оқ пахтакор орасида! Олимман деб минг чиранма... кўп билганингда ҳам кўпдан ортиқ била олмайсан!.. Ўзим пахташунос олим бўлатуриб, улардан шу қадар узоқлашиб кетганимга ҳайронман!.. Ҳайронман!..»

Муҳиддин Жабборович табиатан виждонсиз одам эмас. Шуҳрат соясида қолиб кетган виждони мақолани ўқигач сал бўлса-да, акс-садо беради. Ўзи ҳақида ўйлаб ҳаётдан орқада қолиб кетганлигини ҳис этади. Бироқ ундаги бу покиза ўй-мулоҳаза чақмоқдек «ярқ» этиб изсиз йўқолади. Бу ўринда шуни ҳам қайд этиб ўтиш керакки, Азиз аслида Муҳиддин Жабборовичнинг шогирди эмас. У—Сергей Матвеевичнинг шогирди. Сергей Матвеевич вафот этгандан кейин унга Муҳиддин Жабборович расмий раҳбар сифатида белгиланган. Сергей Матвеевич масъул вазифаларда ишлаб келган, шу билан илмий ишини ҳам давом эттирган аллома. Муҳиддин Жабборовичнинг Азизга ғайри кўз билан қараши табиий. Бундан ташқари Азиз муомалани билмайди, одамлараро муносабатни фақат ҳақ сўз айтишдан иборат деб тушунади. Ҳаётнинг бу чигалликларини билмаган, билганда ҳам бундай иш тутишга виждони йўл қўймаган Азиз осонгина Муҳиддин Жабборовичлар ясаган сунъий гирдобга тушиб қолади.

Ёзувчи тасвирлаганидек, ёш ходимга илмий иш қилиш ниҳоятда оғир. Айниқса оддий оиладан чиққан ёш истеъдодга! Илмий иш қиламан деб у умрининг энг серҳаракат ва тотли дамларини сарф этади. Ўйнаб-кулиб эркин юришларни чеклашга тўғри келади. Айниқса, илмга ихлос қўйган агар ёш оилалик бўлса унга илмий иш ниҳоятда қимматга тушади. Ёзувчи Ўктам Усмонов турмушнинг бу чигал томонларини ниҳоятда реалистик тасвирлайди.

«Тошкент ҳақиқати» материаллари изидан

ЯНГИ МИКРОРАЙОН: НУҚСОНЛАР ВА МУАММОЛАР

Газетанинг 3 июль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада зилзиладан кейин ўтган 13 йил ичида пойтахтимизнинг қиёфаси тамомила ўзгариб кетганлиги, гуваладан қурилган уй-жойлар ўрнида осмонўпар бинолар қад кўтарганлиги, бу уйларда яшаётган кишилар учун ҳамма имкониятлар яратиб берилганлиги ҳақида фикр юритилган эди.

Лекин, ана шу муҳташам биноларни қуриб фойдаланишга топширган қурувчилар айрим уй-жойларни лойиҳада кўрсатилган ишларни тугатмай, фойдаланишга топширганлар. Оқибатда бу ҳол ана шу биноларда истиқомат қилаётган аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Камчиликка йўл қўйишда Б. Вайнтруб бошчилик қилган 13-қурилиш бошқармасининг қурувчилари «рекорд» қўйишган. Газетада босилган танқидий мақолада «Марказ-27» да лойиҳада бор, амалда йўқ болалар майдончалари, ўзи бор-у, дарвозаси йўқ гаражлар, янги қурилаётган АТС, оқар сувларнинг йўқлиги учун ичишга мўлжалланган водопровод сувидан дарахтлар суғорилаётганлиги ҳақида танқидий мулоҳазалар билдирилган эди.

Мазкур мақола Октябрь район партия комитетининг бюросида кўриб чиқилиб, газетада келтирилган фактлар тўғри эканлиги кўрсатилди. Октябрь район партия комитети Тошкент шаҳар ижроия комитетининг шаҳар капитал қурилиш бошқармаси ва 12-қурилиш тресги билан биргаликда камчиликларни тугатиш учун конкрет тадбирлар ишлаб чиқди.

12- ва 159-қурилиш трестининг бошлиқлари М. Н. Абдуллаев, К. Н. Тўлаганов ўртоқларга мақолада кўрсатилган камчиликларни икки ой ичида бартараф қилиш топширилди. Район ижроия комитетига шу муддат ичида болалар ўйнайдиган жойларни, спорт майдончаларини тўғрилаб бериш, тротуарларни, суғориш иншоотларини тартибга келтириш таклиф қилинди.

Қурилишда белгиланган тартиб ва нормаларни қўпол бузганлиги, у бошлиқ қурувчилар фойдаланишга топширган объектларда қурилиш қоидаларига риоя қилинмаганлиги, уларни назорат қилишда интизомсизлик қилгани учун 13-қурилиш бошқармасининг бошлиғи (ҳозирги 12-қурилиш трестига қарашли 49-қурилиш бошқармаси) Б. Вайнтруб партия сафидан ўчирилган.

12-қурилиш трестининг бошлиғи ўртоқ М. Н. Абдуллаевга қурилиш бошқармаси фаолиятига етарли талабчанлик йўқлиги кўрсатиб ўтилган.

Мақолада кўрсатилган камчиликларни тугатиш учун район партия комитети қўшимча тадбирлар кўрмоқда, дейилади редакцияга Октябрь район партия комитетининг секретари ўртоқ А. Викторов юборган жавоб хатида.

ЛАЛМИ ЕРЛАРДА ТОКЗОРЛАР

Тошкент областидаги «Паркент» совхозининг соҳибкорлари лалми ерларда етиштирилган узумни қайта ишлаш учун топширишга киришдилар. Ниёзи Облоев, Мирхосим Тиллаев, Маъмур Аранов бошлиқ бригадалар ҳар гектар ердан 130 центнердан узум узмоқдалар. Бу эса топшириқда белгилангандан анча кўпдир.

Хўжаликда ҳосил териб олишнинг илғор технологияси қўлланилмоқда. Узилган узум бошлари 300 килограмм сиғимли металл новларга жойланади. Сўнгра махсус погрузчиклар ана шу новларни автомашиналарнинг кузовларига кўтариб қўяди. Бундай усул меҳнатни енгиллаштирибгина қолмай, шу билан бирга узумни йиғиштириб олиш вақтини ҳам анча қисқартиради.

Паркент.

(ЎзТАГ мухбири).

КОЛХОЗЧИЛАР МАМНУН

Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театрининг ижодий коллективи ўз оталиғидаги хўжаликда тез-тез бўлиб туради. Чиндан ҳам Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз санъаткорларнинг маданий хизматидан мамнундир.

Яқинда навбатдаги гастроль томошалари муваффақиятли якунланди. Колхоз саҳнасида «Шум бола», «Қалдирғоч» каби спектакллар намойиш қилинди.

Шунингдек, актёрлар шу райондаги «Октябрь» колхози аъзолари хизматида ҳам бўлдилар. Театр пахта йиғим-терими даврида областимизнинг бошқа районларига ҳам йўл олади.

Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз пахтакорлари бу йил ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга жиддий эътибор бердилар. Шу билан бирга барча терим агрегатларини муддатидан илгари созлаб мавсумга шай қилиб қўйдилар. Ҳозирги кунда хўжалик сифат комиссияси аъзолари агрегатларни сўнгги бор кўздан кечирмоқдалар. Бугун-эрта зангори кемалар пахтазорларга олиб чиқилади. Суратда: бўлим бошқарувчиси Ҳ. Абдуқодиров, бригада бошлиғи О. Рашидова ва механик К. Умеровлар терим агрегатлари ёнида.

С. Бобожонов фотоси.

АГИТБРИГАДА ДАЛА КЕЗАДИ

ТУРДИХОН шийпон ёнида турган «зангори кема»нинг терим аппаратларини яна бир бор кўздан кечириб, эндигина ошхона томон юрган эди, узоқдан кетма-кет келаётган тўртта машинага кўзи тушди. Улар қизил алвонлар билан безатилган эди. Бир зум кутди. Машиналар тўғри йўлдан Турдихоннинг дала шийпони томон бурилди.

Турдихоннинг энди эсига тушди. График бўйича бугун агитбригада келиши керак эди. Хиёл барвақтроқ отни қамчилашибди. Одамлар ҳали теримда. Дарров хабар қилиш керак.

Дала шийпони бир зумда гавжумлашиб кетди. Тушлик ҳам тайёр бўлди. Ишком остига қўйилган столларга дастурхонлар ёзилди. Шийпон томорқасидан чиққан ноз-неъматлар тортилди. Теримчилар жойларини эгаллашлари билан агитбригада составида келган район радио ташкилотчиси Ғани Умаров суҳбатни бошлаб юборди. Бу гал у пахтакорларга сўнгги ҳафтада халқаро ҳаётда рўй берган янгиликлар ҳақида сўзлаб берди.

Сўнг сўзга соз уланди. Район маданият уйи бадиий ҳаваскорлар тўгараги аъзолари Қосим Давронбеков, Зоҳид Алиасқаров, Алишер Юнусов даврага тушишди. Улар ижро этган шўх қўшиқлар шийпон узра бутун далага ёйилди. Теримчилар роҳат қилиб дам олишди.

Тушки танаффус тугар-тугамас автолавка келиб қолди. Изма-из кўчма амбулатория ходимлари ҳам ташриф буюришди. Теримчилар ўзларига керакли буюмларни дала бошида харид қилишди. Амбулатория шифокорларини эса ҳеч ким безовта қилмади. Чунки ҳамма соғ ва саломат. Врачлар фақат шийпоннинг санитария-гигиена ҳолатини кўздан кечириб, қўшни бригадага ўтиб кетишди.

— Йигит-қизларимизнинг руҳи яна ҳам кўтарилди, — деди комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Турдихон Қосимова, — Қани энди, кунда бўлмаса-да, кунора шундай хизматлардан баҳраманд бўлиб турсак.

— Бундан буён агитбригадалар доимо хизматда бўлади, — деди район партия комитетининг секретари Дилора Ориповна Зарединова. — Ҳозирча район бўйича иккита агитбригада дала кезиб юрибди. Улар кеча «Победа» колхозида бўлишди. Мана бугун сизларнинг ҳузурингизга келишди. Шу дамларда иккинчи агитколлектив «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида концерт бераяпти. Агитбригадалар хизматидан теримчилар мамнун бўлишмоқда. Терим ёппасига бошланиши билан агитколлективлар сонини яна ҳам кўпайтирамиз.

— Кўпайсин. Бундан буён ҳамма далада бўлади, дала шийпони деҳқоннинг иккинчи уйига айланади. Агитколлективлар тез-тез келиб, хизматимизни бажариб турса, биз вақтдан ютамиз, теримга барака киради, — деди Турдихон.

Ҳаммаёқ жимиб қолди. Шийпон деворларига осилган шиор ва плакатларга кўз ташлаймиз. Тўрдаги плакатга кин тўсатдан ҳаво совуб, уруғни эзиб қўйди. Чигит тезроқ униб чиқсин, ривожлансин деб ишловга зўр бердик. Ҳеч ким тиним билмади.

— Турдихоннинг қишлоқ хўжалик институтида ўқиётганлиги қўл келди, — суҳбатга қўшилди совхоз партия комитетининг секретари Абдусобит Ҳасанов. — Институтда олган билимларини тўла ишга солди. Ҳар бир эгатдаги ниҳолни ҳисоб-китобдан ўтказиб, уни озиқлантириш, суғориш, культивация қилиш вақтларини белгилаб чиқди. Қишлоқ хўжалигида ҳисоб-китоб билан иш юритган яхши-да. Мана бугун пахтазорларга бир назар ташланг. Ҳар туп ғўзада 14 тадан кўсак бор. Кеча Турдихон билан чаноқнинг бир бўлагидаги пахта чигитини санаб чиқдик. Ўн битта чиқди. Пахта тўқ, залварли, толаси узун. Бригада аъзолари бемалол 55 центнердан ҳосил олишади.

Шийпон теварак-атрофи кўз илғамас пахтазор. Дефолиациядан сўнг чаноқлар яна ҳам ўзини кўрсатган. Сарғиш барглар орасидан оқариб кўзга ташланаётган лўппи-лўппи пахталар эртаиндин машиналар бункерига оқ капалакдек ёғилади. Ҳозир карта ёнида иккита терим машинаси ҳужумга шай ҳолда турипти.

— Бу йил Турдихоннинг бригадасига янги машина бердик, — деди партком секретари. — Ана у, шийпон олдида турипти. Турдихоннинг ўзи бориб олиб келди. Қисмларини қайта созлаб, аппаратларини осиб теримга тайёрлаб қўйди.

— Энди ишимиз яна ҳам юришадиган бўлди, — деди мамнун Турдихон. — Эски машинада бултур 130 тонна пахта терган эдим. Бу йил 220 тоннани мўлжаллаб турибман. Теримни группа усулида бажарамиз. Машиналарнинг бирини мен бошқарсам, иккинчисининг рулига Саидакбар Маменов ўтиради. Омон Саидризаев билан Абдусодиқ Саидов бизга сменадош бўлишади. Уларни ўтган йили машинада пахта теришга ўзим ўргатган эдим. Шогирдларимдан хурсандман. Уларнинг бири Замира Рўзиматовани бу йил қўшни бўлимга ўтказдик. Ҳозир у район Советининг депутати. Мавсумда 150 тонна пахта териб бормоқчи.

«Коммунизм» совхози далаларида бу йил 16 та машина жавлон уради. Уларнинг ҳаммаси ипатоволиклар усулида группа-группа бўлиб ишлайди. Ҳар бир группага тўрттадан машина ва прицеплар бириктирилган. Иккита муваққат группа агрегатларнинг тўла қувват билан ишлаши устидан назорат ўрнатади.

Совхоз пахтакорлари бу йил 488 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 43 центнердан «оқ олтин» ҳосили йиғиштириб олишга бел боғлашган. Терим олдидан совхоз коммунистларининг очиқ партия йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда партия ташкилоти ҳисобидаги 138 коммунистнинг ҳаммаси конкрет топшириқлар олди. Терим даврида социалистик мусобақани яна ҳам кенг қулоч ёйдиришга қарор қилинди.

ЛАВҲА

«Ғалабалик 50 — 60 центнерчи пахтакорлар» деб ёзиб қўйилган. Плакатда ташаббускорларнинг фотосуратлари ҳамда уларнинг мажбуриятлари босилган. Биринчи бўлиб Турдихон Қосимованинг фотосурати кўзга ташланади. У Энвер Алиев, Турғун Муллабоев каби тўққиз ташаббускор билан бир сафда турибди.

— Бугунги ҳосил режасини биз баҳорда тузиб олган эдик, — дейди Турдихон.— Бригадамизда йигирма бир комсомол йигит-қиз бор. Экиш олдидан улар билан маслаҳатлашиб, бу йил ҳосилдорликни 55 центнерга етказишга аҳд қилдик. Ўтган йили 50 центнерга етган эди. Йиғилишимиз қарорини район партия комитетига тақдим этдик.

— Шу тариқа районда 50 — 60 центнерчилар ташаббуси бошланди, — изоҳ берди Дилора Ориповна. — Энвер Алиев ҳам, Турғун Муллабоев ҳам, Абдусаттор Сулаймонов ҳам Турдихондан орқада қолмасликка сўз беришди. Ҳозир улар сафи яна ҳам кенгайган.

— Ваъданинг масъулияти одамни тинч қўймас экан,— суҳбатни давом эттирди Турдихон. — Ҳаммамиз эллик беш центнерлик маррани ўйлаб иш тутдик. Карталарга эртаги уруғликдан экдик. Ле-

«Пўлат от» суворийлари беллашувига ҳар беш кунда якун ясаб борилади. Ғолибларга пул мукофотлари ва вимпеллар тақдим этилади. Бундан ташқари, терилган пахта 25 тоннага етгач, машина кузовига қизил юлдуз расми туширилади. Ҳар 25 тоннада юлдуз расми такрорланади. Юлдузларга қараб туриб, мавсум охирида ким қанча пахта териб берганлигини сўрамай билиб олиш мумкин бўлади.

Терим давомида иш сифатига алоҳида эътибор берилади. Механизаторларнинг ҳар бири сифат талонига эга. Терилган ҳосил сифатига қўйиладиган баҳо шу талонга ёзиб қўйилади. Талондаги балларга қараб, механизаторга иш ҳақи тўланади.

Мусобақа шартлари ҳаммага маълум. Энди гап пахтанинг текис очилишида қолган. Чаноқлардан кулиб боқаётган оқ нукралар кун сайин кўпайиб бормоқда. Эрта-индин пахтазорларни машиналар наъраси тутиб кетади. Асосий кураш ҳали олдинда. Енгни баланд шимар, азиз пахтакор!

Ж. НОСИРОВ,
Ғалаба райони.

«КЎК ОЛТИН» ХИРМОНИ ЮКСАЛМОҚДА

«Ленинград» колхози «кўк олтин» ижодкорлари каноп ўрим-йиғими суръатини кун сайин оширмоқдалар. Канопзорларда айни кунларда 16 агрегат тўла қувват билан ишламоқда. Лубкорлар сентябрь ойида ўрим-йиғимни туғаллашни мўлжаллаб қўйишган.

Ғаффор Жунусов, Алексей Югай, Петр Хан бошлиқ бригадаларда каноп ўрими, айниқса, уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Далаларда 22 та «ЛС» ва «ЛО» агрегатлари ишлаяпти. Агрегатларнинг бир маромда ишлашини таъминлаш учун колхознинг марказий ремонт устахонасида навбатчилик ташкил этилган.

Техникадан унумли фойдаланилаётганлиги туфайли кунига 12—14 гектар майдондаги каноп ўриб олинмоқда. Агрегатларнинг бир маромда ишлашини таъминлашда Валентий Югай, Александр Вагнер, Дўстмирза Бердикулов сингари механизаторларнинг хизмати катта бўляпти. Хўжалик лубкорлари 8270 тонналик «кўк олтин» хирмонини бунёд этиш учун шижоат билан меҳнат қилишмоқда.

Э. БУТУНБОЕВ,
Ғалаба райони.

ЖИЛОСИ

ТАҚРИЗ

Азиз илмга ихлос қўйган ёшлардан. Унинг ота-онаси кекса, ўғлига ёрдам беришга қўли қисқалик қилади. Азиз бўлса ўз умр йўлдошини ақалли бир бор сайр эттиришга ҳам қурби етмайди, қурби етганда эса вақти йўқ. У ўз иши билан банд, лекин унинг орзулари юксак. Бироқ бу орзуни, инсоннинг жамият олдидаги бурчини баъзи бир кишилар англаб етмаганидек Азизнинг хотини ҳам уни тушунмайди. У эрига азбаройи севганидан турмушга чиқмаган, донгдор Сергей Матвеевичнинг шогирди бўлгани учун кўнгил қўйган. Тўғрироғи Азизга бўлажак шуҳратини кўзлаб эрга теккан. Бундан ташқари, Салтанат ўзига тўқ оилада вояга етган. Қийинчилик нималигини кўрмагани учун ҳаётнинг илк зарбасига бардош бера олмайди.

Салтанатнинг эгри йўлга кириб кетишига фақат ўзигина сабабчи эмас. Унга Муҳиддин Жабборович яратган кичик муҳит, яъни сунъий гирдобнинг ҳам катта таъсири бор. Азиз севимли ишини ниҳоясига етказиш учун бор кучини бериб, тиним нималигини билмай ишлайди. Институтда руҳан эзилса, ишда жисмонан чарчаб, ҳатто хотинига эрлик муносабатини ҳам йўлга қўйишга қурби етмайди. Шунинг учун оилавий можарода айбнинг бир учи Азизга бориб тақалади. Хотинининг нопок йўлга кириб кетишига Азиз гуноҳкор, албатта. Йўлдош пайт пойлаб Азизнинг уйига келиб Салтанатда аёллик ҳисларини қайнатиб кетади. Чарчаб келган Азиз эса хотинига парвойи фалак, унинг юриш-туришига, ҳатто ҳаракатига эр сифатида назар ташламайди, ундаги ўзгаришни пайқамайди. Ҳисларини жиловлаб ололмаган Салтанатга эса Йўлдош чинакам йигитлик намунаси бўлиб туюлади. У ҳақда илиқ ўйлайдиган бўлиб, кейинчалик унга ўз измини топширади. Бир ёш оиланинг бузилиб кетишига яна асосий сабабчи Муҳиддин Жабборовичлар яратган сунъий гирдоб.

Маълумки, инсоннинг вояга етишида муҳитнинг роли бениҳоя катта. Азиз покиза муҳитда тарбия топган, устози Сергей Матвеевич ҳам покдамон, илмда ва ҳаётда принципиал шахс эди. Азиздаги фидойилик, халқ ишига, илмга садоқат билан ёндашиш, — устоз тарбиясининг мевасидир. Азиз институт директори Расул Оллоёрович билан академик Муҳиддин Жабборовичга ҳам ўз устозига қарагандек қаради. Улардан раҳнамолик кутди. Бироқ Азиз аста-секин улар яратган сунъий гирдобга туша борди. Ёш олимнинг бу гирдобга тортилишида институт директори Расул Оллоёровичнинг «марҳамати» катта бўлди. Чунки, Расул Оллоёрович коллектив, жумладан Азизнинг ҳам раҳбари. Шунинг учун ҳам у Азизнинг ишига ўзини дахлдор деб билади. Муаллифликка қўшилишга ҳаракат қилади. Унга ижодий отпуска беради. Унинг бундай ҳатти-ҳаракатларини сезган академик Муҳиддин Жабборович ҳам қуруқ қолмасликка интилади. Қарабсизки, бу икки наҳанг орасидаги курашнинг оғири Азизнинг бошига тушади. Ана шу йўсинда гирдобнинг доираси яна ҳам кенгаяди. Азизнинг ҳалокати ҳар жиҳатдан яқинлашади.

Бироқ Азизни тушунадиган одамлар ҳам ҳаётда бор ахир. Бу—асардаги Маҳамат чатоқ образидир. Маҳамат чатоқ образи асарда ниҳоятда ёрқин тасвирланган. Унинг ҳатти-ҳаракати, гап—сўзлари китобхон хотирасида қолади. Ёзувчи бу образ орқали деҳқонларимизга хос бўлган чапани, очиқ кўнгил, билгани тилида бўлган чинакам пахтакор характерини яратади. Маҳамат чатоқ Азизни пассивликда айблайди. Маҳамат чатоқнинг Азизга нисбатан қўйган айби тўғри бўлса ҳам, лекин Маҳамат чатоқдек характердаги шахс Азиз тушган муҳитда узоқ яшай олмайди. Деҳқонга экқан экинининг ҳосили кузда маълум бўлади, илмнинг эса анча нозик томонлари бор. Баъзи ҳолларда шундай бўладики, катта бир мутахассис ёш олимнинг беш—ўн йиллаб қилган ишини йўққа ёки борга ҳам чиқариши мумкин. Бу эса унинг жамият ва халқ олдидаги бурчини қай тариқа бажаришига боғлиқ.

Академик Муҳиддин Жабборович, институт директори Расул Оллоёровичлар асарда халқ ва партия олдидаги бурчларинигина эмас, илмий эътиқодини йўқотган шахслар сифатида талқин этиладиким, китобхон бунга ишонади. Лекин ёзувчи Расул Оллоёрович ва Муҳиддин Жабборовичларни шунчаки салбий тип тарзида тасвирламайди. Уларнинг фанга қўшган ҳиссаларини ҳам алоҳида таъкидлайди.

Худбинлик — бу инсонга хос хусусият. У ҳамма одамларда ҳам бўлиши мумкин. Бироқ кўпчилик ақлли одамлар ўзидаги худбинликни жиловлайдилар, уни ўзгалар манфаатига зид қўймайдилар. Баъзи бир шахснинг шуҳрати ошган сари унда худбинлик иллати улғаяди. Чунки бундай шахс ҳайъатдан ҳайъатга чопиб иш қобилиятини йўқота боради. Йиллар ўтган сари танбаллик ботқоғига ботиб маишатдан кўзи очилмайди. У шунинг билан биргаликда ўзидан олдинга бирон кимсанинг ўтиб кетишини хоҳламайди. Ана шу ҳолатга етган шахс ўзи билмаган ҳолда умр бўйи қалбида жамлаган эзгу туйғуларни йўқ қилади. Секретарь таъкидлаганидек, бундай шахсдан халқ ва партия берган юксак мартабага путур етади. Уни мартабадан халқ ва партиянинг ўзи олиб ташлайди. Асарда Расул Оллоёровичнинг Азизга дағдаға қилиши, «яхшилик»ларини пеш қилиши бежиз эмас. Чунки у ўз қилмишларининг оқибатини билади. Бироқ баланд мартабасига таянади. Лекин бу мартабада абадий қолишликни ўйлаб, унга путур етказмасликка, ишни доим хамирдан қил суғургандек битказишга интилади. Шунинг учун ҳам у Муҳиддин Жабборовичга бир бошқа, Азизга бир бошқа муносабатда бўлади. Қўл остидаги одамларнинг саломига бош ирғаб алик олади, Азиз билан қуюқ саломлашиб унинг юрагига ҳайрихоҳлик чироғини ёқишга ҳаракат қилади. Расул Оллоёрович ана шундай мураккаб шахс. Азиз эса на Муҳиддин Жабборовични тушунади, на Расул Оллоёровични. Улар Азизга гоҳ ўт, гоҳ сув бўлиб кўринади, у бу найрангбозликларнинг моҳиятини тушунмайди. Ҳатто газетада ўзининг яратган янги пахта нави хусусида Расул Оллоёрович интервью бериб юборган бўлса ҳам бунга таажжубланмайди, ҳатто унга бирон сўз айта олмайди, ўзини ўзи ейди. Чунки, улар шундай муҳит яратганки бирон олим ёки бирон илмий ходим бу шахсларга нисбатан қарши фикр билдира олмайди, жумладан Азизга ҳам. Унинг бирдан бир дил ёрари Маҳамат чатоқ. Маҳамат чатоқ орқали Азизнинг ишлари Марказга маълум бўлганда ҳам Расул Оллоёровичлар уни айбдор деб билиб, ишдан бўшатишга қарор қиладилар. Улар шу даражада ўз мавқеларига ишонадиларки, масъул ташкилотларнинг ҳам қарорини инкор этишга ҳаракат қилишади. Азиз яратган навни Муҳиддин Жабборович ҳатто ўз шогирдларим тажрибадан ўтказган дея даъво ҳам қилади. Бироқ уларнинг мунофиқликлари фош қилинади.

Ҳаёт тараққиёти ҳеч қачон салбий кучлар ғалабаси натижасида ривожланган эмас. Улар тараққиётни қанчалар орқага тортишга уринишмасин, у ижобий кучлар қудрати билан олға кетаверади. Романда ўртага қўйилган авлодлар проблемаси ҳам шу ҳаёт ҳақиқати асосида бадиий таҳлил этилади. Жамиятимизнинг ривожига салбий таъсир этадиган шахсларнинг ким бўлишидан қатъий назар улар бутун борлигича фош қилинади.

Романда ёзувчининг илм кишилари ҳаётини нечоғлик яхши ўрганганлиги ва ҳаёт фактларини моҳирона умумлаштиришга эришгани, бу фактларни асарнинг мазмунига усталик билан хизмат қилдира олгани «Гирдоб» романининг бадиий таъсирини таъминлаган. Устоз ва шогирд ўртасидаги зиддиятлар орқали китобхонда жиддий фикрлар уйғотаётган роман муаллифи Ўктам Усмоновга янги ижодий муваффақиятлар тилаб қоламиз.

Абдулла МАТЁҚУБОВ,
ЎзССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

ДУНЁ ОВОЗИ

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

БОЛГАРИЯ Халқ Республикаси. Ҳозир мамлакатда электрон саноати ишлаб чиқариш ҳажми жадал суръатлар билан ортиб бормоқда. Ҳар йили юзлаб янги хил электрон-ўлчов асбоблари, автоматлаштириш, ахборотни узатиш ва қайта ишлаш воситалари яратилмоқда. Суратда: Софиядаги «Электроника» заводининг илғор ишчиларидан, комсомол аъзолари Р. Динова ва Е. Панчева.

БТА—ТАСС фотоси.

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Қардош социалистик мамлакатларнинг матбуоти ҳосил ўрим-йиғимини муддатидан илгари тамомлаётган қишлоқ меҳнаткашларининг муваффақиятлари тўғрисида биринчи саҳифаларида ҳикоя қилади.

Газеталар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XXXIV сессиясининг ишига катта эътибор бермоқдалар. Польшада чиқадиган «Трибуна люду» газетаси қуйидагиларни таъкидлаб ўтади: сессиянинг кун тартибига 125 масала киритилди. Булар орасида Совет Иттифоқининг ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш тўғрисидаги шартномани, ядро қуролига эга бўлмаган давлатлар хавфсизлигининг гарантияларини мустаҳкамлаш тўғрисидаги халқаро конвенцияни, ялпи қирғин қуролининг янги турларини ва бу қуролнинг янги системаларини тақиқлаш тўғрисидаги битимни имзолаш ҳақидаги таклифлари ва бошқа таклифлари асосий ўринни олади.

Болгариянинг «Работническо дело» газетаси «Йўл қўйиб бўлмайдиган қарор» деган сарлавҳа остида ағдариб ташланган Пол Пот режими сохта вакилларини сессия ишларида қатнаштиришга рухсат бериш тўғрисидаги нотўғри қарор ҳақида Нью-Йоркдан олинган хабарни босиб чиқарди.

Венгриянинг «Непсабадшаг» газетаси Пентагоннинг Қўшма Штатлар ҳарбий бюджетини яна анча кўпайтириш ҳақидаги таклифи АҚШ сенатида маъқулланганлигини шарҳлаб, қуйидагиларни ёзади: АҚШда СҚЧ-2 тўғрисидаги шартноманинг душманлари сиёсий кескинликнинг юмшатилишини ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш билан тўлдиришга халақит бериш учун интилаётганлиги кун сайин аён бўлиб қолмоқда.

«Нью-Йорк таймс» газетаси АҚШ сайлов олди кампаниясининг истиқболларига бағишланган мақоласида қуйидагиларни таъкидлайди: жамоатчилик фикрини билиш учун тарқатилган саволларга олинган жавоблар сайловчилар орасида ҳозирги президентнинг обрў-эътибори пасайиб кетаётганлигини исбот қилади.

Родезиянинг келажаги тўғрисида конституцион тартибда олиб борилаётган музокаралар ҳозирда ҳам Англия матбуотининг диққат марказида турибди. Газеталар Англиянинг консерватив ҳукумати қўғирчоқ Музорева—Смит режими билан иттифоқ тузиш мақсадини кўзда тутади, деган фикрни изҳор қилмоқдалар. Англия ҳукумати бунда ана шу мамлакатнинг истиқболини белгилашда Зимбабве ватанпарварлар фронти вакилларини қатнаштиришга йўл қўймасликни назарда тутади.

Франция газеталарида босилган кўп материаллар Марказий Африка республикасидаги воқеаларга бағишланган. Парижда чиқадиган «Матэн» газетаси император Бокасса I ни ағдариб ташлашда француз қўшинларининг иштирокини «интервенция» деб атади. «Франция Марказий Африка республикасида ишлатган найранг, — деб ёзади газета, — бу мамлакатнинг Франция таъсир доирасидан чиқиб кетишига йўл қўймаслик мақсадини кўзда тутади. Аммо бу найрангда энг муҳим нарса етишмайди — фарзандлари жонларини аямай монархияни ағдариб ташлашга ёрдам берган халқ бу найрангларни маъқулламаётир».

Франция газеталарининг ички сиёсий саҳифаларида касаба союзларининг фаолиятига бағишланган кўп материаллар босилган. Бир қанча газеталар таъкидлаб ўтганидек, кейинги вақтларда Франциянинг иқтисодий қийинчиликлари тобора кучайиб бораётган бир шароитда касаба союзлари меҳнаткашларнинг ҳуқуқларини биргаликда ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатини кенгайтирмоқдалар.

(ТАСС, 24 сентябрь).

АДР ҲУКУМАТИНИНГ МАЖЛИСИ

ҚОБУЛ, 24 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Афғонистон Демократик Республикаси министрлар кенгашининг фавқулодда мажлиси бўлди. Бахтар агентлиги АДР ҳукуматининг шу мажлисда қабул қилинган баёнотини тарқатди. Бу баёнотда ватан бахт-саодати йўлида бунёдкорлик ишини бажарадиган барча шахсларга амнистия берилганлиги эълон қилинади.

Ҳужжатда таъкидлаб ўтилганидек, республикада меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари ва демократик эркинликлари дахлсиз эканлиги, қонун ва адолатга риоя қилинажаги маълум қилинди.

Баёнотда яна қуйидагилар уқтириб ўтилади: Апрель революциясининг душманлари қўпорувчилик ҳаракатларини давом эттирмоқдалар ва меҳнаткашларни эксплуатация қилиш ҳамда эзиш имкониятларидан маҳрум қилинган шахсларга ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар. АДР ҳукумати халқни хушёр бўлишга чақириб, империализмнинг ва реакциянинг халқ ҳокимиятига қарши ҳар қандай фитна ва кирдикорларини барбод этишга аҳд қилганлигини билдирди.

Мамлакатда митинг ва йиғилишлар давом этмоқда. Бу митинг ва йиғилишларнинг қатнашчилари ҳукуматнинг сиёсатини қатъий қўллаб- қувватлаётганликларини изҳор қилмоқдалар. Бахтар агентлигининг хабар беришича, кўп вилоятларда «Эркин меҳнат ҳаракати» доирасида амалга оширилган тадбирлар натижасида неча ўн минглаб афғоний давлат фондига топширилди.

Пактиё вилоятида пуштумангал қабиласи оқсоқолларининг йиғилиши бўлди. Улар партия ва халқ давлатига астойдил содиқ эканликларини изҳор қилдилар ва империализм ҳамда реакциянинг Апрель революцияси ғалабаларига қарши фитнасини қаҳр-ғазаб билан қораладилар.

Гор, Жузжон, Тахар, Боғлон, Қундуз вилоятларида руҳонийлар вакилларининг йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу йиғилишларнинг қатнашчилари ҳам халқ ҳукуматини қўллаб-қувватлаётганликларини билдирдилар.

Афғонистон уламолари кенгаши баёнот эълон қилди. Бу баёнотда Х. Аминнинг Афғонистон Халқ-Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион кенгашининг Раиси қилиб сайланганлиги қўллаб-қувватланади ва Афғонистон Демократик Республикасининг бош йўли маъқулланади.

ЭРОНДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ

ТЕҲРОН, 25 сентябрь. (ТАСС). Эрон мактаблари ва олий ўқув юртларида янги ўқув йили бошланди. Шоҳга қарши революцияда актив қатнашган ўн миллиондан ортиқ ўқувчи ва студент монархия ағдариб ташланган ва мамлакатда республика тузуми эълон қилинганидан кейин биринчи марта ўқув хоналарига кирдилар.

Ҳукуматнинг фармойишига биноан кейинги бир ҳафта ичида мактаблар ва олий ўқув юртлари шошилинч равишда ремонт қилинди, тикланди. Маориф министрлиги ва олий таълим министрлиги дарсликлар ва ўқув қуролларини тўла қайта ишлаб чиқиб, етарли миқдорда нашр этишга улгура олмади. Мамлакатда мактаблар ва ўқитувчиларнинг етишмаётганлиги сезилмоқда.

Оятулло Ҳумайни ўқув йили бошланиши муносабати билан йўллаган мактубида студентларни «миллий ислом йўлидан боришга» даъват этди. У айтдики, «Университет динсиз яшай олмайди» Ҳумайни Қум шаҳридаги мактаблардан бирида бўлганида мактаб ўқувчилари диний ислом руҳида тарбияланиши керак деб айтди.

АМЕРИКА Қўшма Штатлари стратегик қуролнинг энг янги системаларини яратишни тезлаштирмоқда. Яқинда Флорида штати Канаверал бурнида «Трайдент» ракеталарининг навбатдаги синови ўтказилди. Бу ракеталар энг янги атом сув ости кемаларини жиҳозлаш учун мўлжалланган. Суратда: «Трайдент» ракетаси сув остидан туриб отилган пайти.

АП—ТАСС фотоси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

БЕРЛИН. Белендаги (Лейпциг округи) Отто Гротеволь номидаги нефтни қайта ишлаш комбинатининг ишлаб чиқариш қуввати йигирма беш процент ортади. Нефтни саноатда қайта ишлаш юзасидан СССР ва ГДР мутахассислари ишлаб чиққан ва жорий қилган янги технология чиқитларни кескин суратда камайтириш имконини беради.

Совет Иттифоқидаги турдош корхоналар билан алоқалар кенг тус олмоқда. Ҳар икки мамлакатнинг завод ва фабрикаларида партия ҳамда касаба союз иши тажрибасини ўрганиш жуда яхши анъана бўлиб қолди.

ХЕЛЬСИНКИ. Сентябрь ойида Финляндияда 123300 ишсиз рўйхатга олинди. Бу — мамлакатда меҳнат қилаоладиган аҳолининг 5,5 процентини ташкил этади. Финляндия меҳнат министрлиги шу маълумотларни эълон қилди.

Мамлакатнинг шимолий районларида ишсизлик энг юксак даражага кўтарилганлиги қайд этилди.

ВАШИНГТОН. Америкадаги негр раҳбарлари делегацияси Ливан сафаридан АҚШга қайтиб келди. Делегация Фаластин араб халқининг ўз миллий ҳуқуқлари учун, Исроилнинг босқинчилик сиёсатига қарши олиб бораётган адолатли курашини тамомила қўллаб-қувватлаётганлигини билдирди. Делегация Ливаннинг жанубий районларига борди, Фаластин Озодлик ташкилотининг раҳбари Я. Арафат билан ва Ливан раҳбарлари билан учрашди.

(ТАСС, 24 сентябрь).

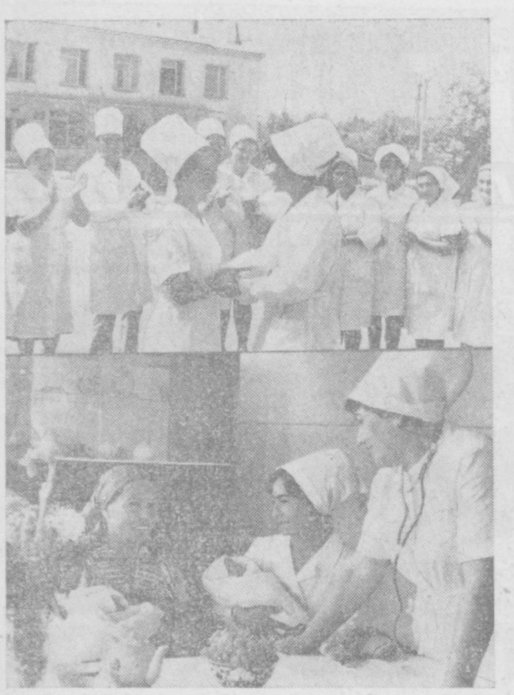

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли қишлоқ участка касалхонасининг акушеркаси Зоҳида Бегматова энг яхши медицина ходимларидан бири деб топилди. Намунали тиббий хизматлари ва актив жамоат ишлари учун унга Ленин комсомоли мукофоти берилди.

Суратларда: (юқоридан) моҳир шифокорни ҳамкасблари қизғин қутлашмоқда. Ўртоқ З. Бегматова (ўртада) райондаги «Северний маяк» колхозида кичкинтойнинг соғлиғини кўздан кечирмоқда.

Г. ПУН фотолари. (ЎзТАГ).

ГУЛЛАР ЎЛКАСИГА САЁҲАТ

ЖУРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

ЯҚИНДА областимиз маорифчилари билан бирга Болгария Халқ Республикасида бўлдик. Болқон ярим оролининг катта майдонига жойлашган, ғарби-шимолий ва шарқий Европани Яқин Шарқ билан боғлайдиган, Қора денгиздан тортиб, Дунай дарёси соҳилларигача ястанган бу ажойиб ўлкани сайр қилиб, болгар халқининг бугунги фаровон ҳаёти билан яқиндан танишдик. Дўстларимиз ютуқларини кўриб чин кўнгилдан қувондик. Саёҳатимиз София шаҳридан бошланди.

ҲАМИША НАВҚИРОН ШАҲАР

Шаҳарга кириб келганимизда ҳаммамизнинг қалбимиз хис-ҳаяжон оғушида эди. Чунки, бой таърифга эга бўлган кўҳна ва навқирон София шаҳри билан яқиндан танишиб, болгар дўстларимизга ўзбек халқининг саломини етказиш жуда мароқли.

Махсус ажратилган автобусда София яқинидаги Перник шаҳри томон бормоқдамиз. Группамиз шаҳардаги «Хеймс» меҳмонхонасига жойлашиб, тонг билан яна Болқон ярим оролидаги энг катта шаҳар — София билан танишишга йўл олади. Бу шаҳар ўз гўзаллиги ва латофати билан кўпчиликни мафтун этган Витоша тоғ ён бағрига жойлашган. Айтишларича, тоғдан эсиб турадиган майин шабада шаҳарликларнинг кўнглини равшан, руҳини тетик қилиб турар экан.

Шаҳар узоқ тарихга эга. бироқ, иккинчи жаҳон урушидан кейин бу ерда катта ўзгаришлар рўй берди. Мамлакатда халқ ҳокимияти ўрнатилди. Тинч қурилиш даври бошланди. Бугунги София, саноати ривожланган, фан ва маданияти тараққий этган социалистик шаҳардир. Бу ерда 16 та олий ўқув юрти бўлиб, уларда 60 мингга яқин студент-ёшлар таълим олишмоқда.

Ленин номли майдон шаҳарликларнинг севимли манзилгоҳи. Бу майдон узра пролетариат доҳийси В. И. Лениннинг Витоша тоғи марморларидан ўйиб ишланган ёдгорлиги қад кўтарган. Ёдгорлик пойи ранг-баранг гуллар билан тўла. Совет ҳайкалтароши, Ленин мукофоти лауреати Лев Кербель ижодига мансуб бўлган бу ёдгорлик болгар халқининг миллий ифтихори ҳисобланади.

Майдондан ўтиб, кўм-кўк хиёбонга кирдик. Қийғос очилган анвойи гуллар ўртасида яна бир ёдгорлик диққатимизни ўзига жалб қилади. Иккинчи жаҳон урушининг оловли йилларида Болгария диёрига озодлик байроғини олиб кирган Совет жангчилари шарафига ўрнатилган бу монумент совет-болгар халқлари ўртасидаги бузилмас дўстликнинг ёрқин ифодасидир. Бу монумент пойига бўкалик Ж. Султонов ва И. Усмондиёровлар совет сайёҳлари номидан гулчамбарлар қўйишди. Болгария ери учун жанг-жадалларда жон фидо қилган мардлар хотираси учун бир дақиқа сукут сақланди.

34 метрлик пирамида устига 8 метрлик ҳайкал ўрнатилган. Унда совет жангчиси, болгар ишчиси ва гўдагини бағрига босган она тасвирланган. Бу композиция болгар халқининг Совет Армияси ёрдамида фашизм асоратидан озод бўлганлигини ифодалайди. «Халоскор Совет Армиясига миннатдор болгар халқидан» деган ёзув ҳам бу фикрни исботлайди.

София шаҳридан бой таассуротлар билан Бургас шаҳри томон йўл олдик.

ҚУЁШЛИ СОҲИЛ

Қора денгиз соҳилларига жойлашган «Қуёшли соҳил» оромгоҳига 1966 йилда асос солинган. Шу йили Болгария Халқ Республикаси ҳукумати Нейсбергдан Варнага борадиган йўл ёқасида курорт шаҳри бунёд этиш тўғрисида қарор қабул қилди. «Қуёшли соҳил» Бургас округининг шимолий-ғарбий қисмига жойлашган.

Қуюқ ўрмонзорни эслатувчи хиёбондан ўтишимиз билан кўз ўнгимизда Қора денгиз соҳили намоён бўлади. Кўм-кўк сув оҳиста чайқалиб, киши қалбига қувонч бағишлайди. Сув устида чарх ураётган оқчорлоқлар само узра парвоз қилишарди.

Оромгоҳда қисқа вақт ичида катта кўламдаги ишлар олиб борилди. Мавжуд 108 меҳмонхона бир йўла 26 минг сайёҳга хизмат кўрсата олади. «Кубань», «Бургас», «Нептун» каби кўп қаватли ажойиб архитектура ансамблини ташкил этган меҳмонхоналар совет сайёҳлари хизматида.

Бу ер жажжи ўғил-қизлар учун ҳам мослаштирилган. Болалар учун майдончалар, сув ҳавзалари, боғча ва яслилар бор. «Қуёшли соҳил» жаҳон миқёсида ўтказиладиган маданий тадбирлар маркази ҳамдир. Эстрада қўшиқлари халқаро конкурси лауреати, Болгариянинг «Олтин орфей» ансамбли ҳам худди мана шу ерда ташкил этилган. Яқинда бу ерда жаҳон симфоник санъатининг «Буюк симфония» деб номланган декадаси ҳамда халқаро фольклор фестивали бўлиб ўтди.

ҚОРА ДЕНГИЗ МАЛИКАСИ

Варна катталиги жиҳатидан республикадаги учинчи шаҳардир. Унинг саноати, фан ва маданияти, савдоси ривож топган бўлиб, дам олувчилар шаҳри сифатида ҳам жаҳонга танилган. Шу боисдан ҳам уни «Қора денгиз маликаси» ёки «Болгария дурдонаси» деб аташади. Денгиз суви шаҳар ҳавосини йилнинг тўрт фаслида ҳам мўътадил сақлаб туради. «Варна об-ҳавоси уруш учун эмас, дам олиб ҳордиқ чиқариш учун яратилган», деб ёзган эди Чарлз Диккенс 1853—1856 йиллардаги Қрим уруши даврида. Дарҳақиқат, бу гўзал шаҳар жуда кўпчилик меҳрини қозонган. Шу боисдан ҳам оромгоҳда дам олаётганлар бу ерга яна келиш ниятида денгизга омад тангаси ташлашар экан.

Шунингдек, Варна йирик саноат шаҳри ҳамдир. Унда 90 та саноат корхонаси бўлиб, «Биринчи май», «Дўстлик» тўқимачилик комбинатлари жаҳон миқёсида шуҳрат қозонган. Ўтган йили «Варна—Ильичевск» темир йўл пароми алоқаси ишга тушди. Уни қуришда совет мутахассислари, ишчилари яқиндан ёрдам бердилар.

Группамиз аъзолари Европада узунлиги жиҳатдан учинчи ҳисобланган Аспарухов кўпригини мароқ билан томоша қилдилар. Шаҳардаги яна бир диққатга сазовор жой совет-болгар дўстлигини ифодаловчи ёдгорлик хиёбонидир. Бу ерга кираверишда мангу олов ёниб турибди. У Одессадан келтирилган машъаладан аланга олдирилган.

«Олтин қумлар» курорти шаҳардан 18 километр узоқликда жойлашган. Унинг бағрида бир йўла 40 мамлакатдан келган 250 минг киши дам олмоқда. Бу оромгоҳ ҳам сўлим ва хушманзаралиги билан областимиз вакиллари диққат эътиборини жалб қилди.

Икки ҳафта давомида қардош Болгария Халқ Республикасининг катта шаҳарларини, ажойиб оромгоҳларини сайр қилдик. Қаерда бўлмайлик, болгар халқи бизни меҳмондўстлик, очиқ чеҳра билан кутиб олди. Мамлакатда Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида катта ижобий ўзгаришлар рўй берганлигини ўз кўзимиз билан кўрдик. Халқ ҳокимияти йилларида республика қолоқ аграр мамлакатдан саноати ва қишлоқ хўжалиги тараққий этган индустриал мамлакатга айланди. Болгар халқи эришаётган катта ғалабаларда Советлар мамлакатининг ҳам ҳиссаси борлиги билан биз ниҳоятда фахрландик.

Ибрат ЮСУПОВ,
Тошкент — София — Тошкент.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ҚИЛИЧБОЗЛИК. Чехословакияда қиличбозлик бўйича социалистик мамлакатлар қардош армиялари чемпионати ниҳоясига етди. Бу мусобақаларда тошкентлик спортчи С. Рўзиев эришган муваффақият ҳақида аввал ҳам хабар берган эдик. Мусобақаларнинг сўнгги кунида яна бир шамширчимиз — тошкентлик спорт мастери Борис Либерман ҳам муваффақият қозонди. У ҳурмат шоҳсупасининг иккинчи поғонасига кўтарилиб, терма командамизга қимматли очколар келтирди. Бу турда СССР терма командаси биринчи ўринни эгаллади.

ФУТБОЛ. Олий лига командалари ўртасида мамлакат 42-чемпионати 25-турининг сўнгги учрашуви бўлиб ўтди. Бунда пойтахтнинг «Спартак» ва Олмаотанинг «Қайрат» футболчилари ўзаро куч синашдилар. 90 минут давом этган ўйинда ҳар икки команда дарвозаси даҳлсиз қолди. Командалар ўз активларига биттадан очко ёзишиб, турнир жадвалида бир поғонадан юқорига кўтарилишди.

ЭРКИН КУРАШ. Наманган областининг Поп районида халқаро ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди. Гиламга Афғонистон ва Ўзбекистоннинг энг кучли 10 эркин кураш устаси тушди. Бу учрашувда республикамиз полвонлари ўз рақибларидан ҳар жиҳатдан устун эканлигини намойиш қилдилар. Мусобақа 7:3 ҳисобида тугади. Ўзбекистон ССР терма командаси эришган ғалабада тошкентлик спортчиларнинг ҳам муносиб ҳиссалари бор. Жумладан, А. Петросов, В. Шахбозов, А. Хадарцев каби пойтахт полвонлари ўз рақиблари елкасини ерга текказиб, мусобақа ғолиби бўлишди.

ШАХМАТ. Республика шахмат-шашка клубида энг кучли мастерликка номзодлар турнири давом этаётир. Бу мусобақада олмалиқлик спортчи Николай Разваляев муваффақият билан дона сурмоқда. У 8 турдан сўнг 6,5 очко тўплаб, пешқадамлик қиляпти. Яна икки спортчи — тошкентлик Константин Малинников ва Виктор Гальтлар пешқадамдан 0,5 очко орқада қолиб, иккинчи-учинчи ўринни эгаллаб туришибди.

Кеча тўққизинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди.

ВОЛЕЙБОЛ. Кеча бир группа ўзбекистонлик спортчилар Тошкентдан Бангладешга учиб кетдилар. Республика эркаклар терма командаси Бангладешда бир неча халқаро ўртоқлик учрашуви ўтказилди. Ўзбекистон ССР терма командаси составида тошкентлик волейболчилар ҳам бор. СССР спорт мастерлари Георгий Хабибулин, Валерий Заритовский, мастерликка номзодлар Шамил Азиев, Юрий Доминдилар терма команда сафида республика спорт шарафини ҳимоя қилишади.

Халқаро учрашувлар Бангладеш Республикасининг турли шаҳарларида 10 кун давом этади.

ҚАРИЯЛАР ҲУРМАТИНИ ҚОЗОНИБ

Бу дам олиш маскани ҳақида гап кетса қарияларнинг оғзидан бол томади. Чиндан ҳам сўлим боғнинг ўзига хос гашти ва таровати бор. Бу ерда ҳамма қулайликлар яратилган.

Ҳа, Товоқсой қишлоғида жойлашган меҳнат ветеранлари ва Улуғ Ватан уруши инвалидлари республика пансионати қарияларнинг энг севимли дам оладиган масканларидан бирига айланган. У Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлигининг ташаббуси билан 1970 йилда ташкил этилган эди. Бу орада унинг саҳни анча кенгайди. Янги боғ ва гулзорлар барпо этилди. Қўшимча павильонлар қурилди.

Шу ўтган давр ичида бу ерда 24 минг киши ўз саломатлигини мустаҳкамлади. Булар орасида Улуғ Ватан урушининг инвалидлари ҳам анчагина.

Пансионат икки қаватли кўркам бинога жойлашган. Бу ёрдаги олтита корпусда ҳар ойда 300 га яқин киши ҳордиқ чиқаради.

Хоналар кенг ва ёруғ. Уларнинг ҳар бири 2 ёки 4 кишига мўлжалланган. Қиш вақтида улар яхши исийди. Ёз ойларида эса салқин бўлади. Ҳар бир хонага иссиқ ва совуқ сувлар уланган. Шунингдек, душ ҳам ишлаб турибди.

Дам олиш маскани фойеси ҳам шинам. Ана шу ерга қўйилган креслоларда отахонларимиз ва онахонларимиз мириқиб суҳбат қуришади.

Кутубхона ҳам гавжум бўлади. Ҳозир бу зиё масканида 7 минг адабиётдан иборат китоб фонди мавжуд. Шунингдек, газета ва журналларнинг янги сонлари билан ўз вақтида танишиб бориш мумкин.

Дам олувчилар озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари хизматидан ҳам баҳраманд бўлишмоқда. Шунингдек, бу ерда маиший хизматнинг турли соҳаларидан бемалол фойдаланиш мумкин. Фотография, сартарошхона ишлаб турибди. Пансионат кино театрида эса ҳар куни бадиий фильмлар намойиш қилинади.

Намунали маданий хизмат яхши кайфият уйғотади, деганларича бор. Ахир айтишади-ку, қувноқ табассум доридан афзал деб? Пансионат медицина-санитария қисми замонавий асбоб-ускуналар билан тўла таъминланган. Ҳозир физиотерапевтика кабинети ишлаб турибди. Унга тажрибали шифокор Б. Пўлатова раҳбарлик қилмоқда.

Стоматология кабинети хизматидан ҳам ҳамма мамнун. Бу ерда тишни даволашнинг янги усуллари кенг жорий қилинди. Шунингдек, протез тишлар қўйиш ҳам йўлга қўйилди. Даволаш физкультураси бўйича олиб борилаётган муолажалар ҳам яхши натижалар бермоқда.

— Пансионат ўзининг катта боғига эга, — дейди бош ошпаз Ш. Дўстматов. — Бу ерда етиштирилаётган мевалар бир йилга етиб ортади. Биз дам олувчиларнинг буюртмалари асосида ҳам турли таомлар тайёрлаймиз.

Тўғри, республикамизда бундай пансионатлар кўп. Аммо, бу шифобахш маскан ҳар томонлама намуналидир. Шунинг учун ҳам бу ерда тўпланган бой тажрибалар жойларда кенг ёйилмоқда. Республика миқёсидаги семинарлар ҳам ана шу пансионатда ташкил этилмоқда. Хуллас, республика пансионати фаолияти намунали йўлга қўйилган.

— Бизнинг маскан учун ҳар йили ярим миллион сўмлик маблағ ажратилади, — дейди пансионат директори О. Исмонов. — Келгуси йили янги қурилишлар олиб борилади. Янги корпуслар ишга тушгач, дам олувчилар сони 500 кишига етади.

Дарҳақиқат, пансионат ходимлари ўзларининг фидойиликлари ва ширинсуханликлари билан қариялар ҳурматини қозонмоқдалар.

Ж. МЕДЖИТОВА,

Суратда: пансионатда дам олаётган қариялардан бир гуруҳи.

ОЛТИН КУЗ ҲОСИЛИ.

А. Абалян фотолари.

ДОРИХОНА—ФАХРЛИ НОМ ЭГАСИ

ЧИРЧИҚДАГИ 70-дорихона коллективи хизматидан аҳоли мамнун. Бу ерда дори тайёрлаш ва беморларга тарқатиш борасида илғор усуллардан кенг фойдаланилмоқда.

Дорихонада телефон орқали дори-дармонлар тайёрлаш ҳам йўлга қўйилди. Ёлғиз кишилар буюртмаси асосида препаратлар уларнинг уйларига етказиб берилаётир.

Илғор фармацевтик коллективнинг бу каби намунали ишлари муносиб тақдирланмоқда. Яқинда дорихонага «Коммунистик меҳнат коллективи» деган фахрли ном берилди.

Г. МОРОЗОВ.

САНЪАТ ЛЕКТОРИЙСИ

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи илмий ходимлари янги лекторий тайёрладилар. У «Қадимги ўзбек санъати», «Ўзбекистон меъморчилиги», «Тасвирий санъат», «Совет Ўзбекистони ҳайкалтарошлиги» каби мавзулардан ташкил топган. Мактаб ўқувчилари ва олий ўқув юртларининг студентлари учун мўлжалланган бу хилдаги лекцияларни музей илмий ходимлари ўқишади. Ҳар бир лекциядан кейин тасвирий-амалий санъатга бағишланган рангли қисқа метражли кинофильмлар намойиш қилинади.

М. АҲМЕДОВ.

(Газетамизнинг навбатдаги сони 28 сентябрда чиқади).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ЯНГИ ПРОГРАММА
СОВЕТ ЦИРКИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН
Юбилей программалари

ПРОГРАММАДА:
ЦИРК САНЪАТИНИНГ БАРЧА ЖАНРЛАРИ.
СОВЕТ ЦИРКИНИНГ УСТАЛАРИ.
МОСКВА ЦИРКИНИНГ АРТИСТЛАРИ ВА
ЎЗБЕК ЦИРКИНИНГ ЕТАКЧИ АРТИСТЛАРИ:
«ЎЗБЕКИСТОН ЙИГИТЛАРИ».
РАҲБАР — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ҳаким ЗАРИПОВ.
Ўзбекистон ССР халқ артисти Лола ХЎЖАЕВА раҳбарлигидаги
«ЎРГАТИЛГАН ИТЛАР».
Ўзбекистон ССР халқ артисти Обиджон ТОШКЕНБОЕВ иштирокида Олим ТОШКЕНБОЕВ раҳбарлигидаги
«ЎЗБЕК ДОРБОЗЛАРИ»
Доимо манежда Москва цирки масхарабозлари Александр ГРИМАЙЛО, Николай ЯШЧУКОВ ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Обиджон ТОШКЕНБОЕВ.
Томошабинлар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 12.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.
КАССА СОАТ 10.00 ДАН 20.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.
Коллектив бўлиб келиш учун қуйидаги телефонлар бўйича заявкалар қабул қилинади: 44-35-84, 44-35-91.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
(Ёзги театрда)
1 ОКТЯБРГАЧА
АНДИЖОНЛИК АЛИЖОН ЭШОНОВЛАР ОИЛАСИ ИШТИРОКИДА
КАТТА ДОР ЎЙИНЛАРИ
Программада: дор устида пичоқ ва патнус ўйинлари, дор тагида от ўйинлари, тош ва енгил автомашина кўтарувчи полвонларнинг чиқишлари, масхарабозлар ўйинлари, карнай-сурнай ва куйлар ижро этилади.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг
РЕСПУБЛИКА ҲИСОБЛАШ МАРКАЗИ
МИНСК-32, ЕС-1022 ЭЛЕКТРОН ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАРИДА
ишлаш учун машина вақтини
АРЕНДАГА БЕРАДИ
БУЮРТМАЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ХИЗМАТЛАРДАН
ФОЙДАЛАНИШЛАРИ МУМКИН:
— стандарт математик таъминотни кенгайтириш;
— дастлабки маълумотлар тақдим этилган пайтдан бошлаб сутка давомида ҳисоб-китоб ўтказиш кафолоти;
— ҳисоблаш марказининг машина тарқатувчиларида сақланаётган буюртмачи масалаларини математик ва ахборот жиҳатдан таъминлашга тўла техник хизмат кўрсатиш;
— системали кутубхона ва амалий программа пакетларига, Ҳисоблаш марказига, асосий операцион системалар бошқарувида ишлаётганларга киришга имкон бериш;
— Ҳисоблаш маркази оператори томонидан буюртмачи программаси бўйича тегишли электрон ҳисоблаш машинаси типининг стандарт математик таъминотидан фойдаланиб электрон ҳисоблаш машинасида ҳисоб-китоблар ўтказиш.
Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Луначарское шоссеси, 42-уй. Телефонлар: 66-16-15, 66-09-40.

Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси базасидаги
128-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган йигитлар ва 18 ёшдан юқори бўлган қизлардан
1979—80 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
троллейбус ҳайдовчиси. Ўқиш муддати—6 ой.
трамвай ҳайдовчиси. Ўқиш муддати — 5 ой.
Стипендия — 75 сўм. Бошқа шаҳарликларга ётоқхона берилади. Ўқишга қабул қилинганлар ҳунар-техника таълими системасидаги ўқувчилар ва транспорт ходимлари учун белгиланган барча имтиёзлардан фойдаланадилар.
МАШҒУЛОТЛАР — группалар комплектлангандан сўнг бошланади.
Билим юрти адреси: Тошкент-125, Красновосточная кўчаси, 3 «а»-уй (71, 17, 69-автобуслар, 13, 22-трамвайлар, 18-троллейбусларнинг «Красновосточная кўчаси» бекати).

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Звездочка. 11.05 — Кўприкдаги кишилар. Бадиий фильм. 12.40 — Виолончел ва фортепьяно ижроси учун соната. 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — Ёш спортчининг катта майдони. 16.30 — Мураббий. 17.00 — Рус тили. 17.30 — Курсантлар куйлайдилар. 17.55 — Бригада (Очерк). 18.15 — Сиз буни қодирсиз. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — СССР халқ артисти Мария Биешу куйлайди. 20.15 — Докер. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Поэзия альманахи.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Физикадан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Телефильм. 13.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Буланка меҳмонхонаси. Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30— Ёш куч. 19.00 — Ахборот. 19.15 — Партия ходими минбари. 19.30 — Ижод гулшани. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Дўстлик экрани. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Қўшиқларда қиз қалби.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Болалар учун фильм. 19.40 — Тошкент янгиликлари. 20.00 — Реклама. 20.15 — Шам нурида. Фильм-концерт. 20.35 — Тошкент телепрограммаси. 21.05 — Телефильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26|IX да **Испан миниатюралари**, 27|IX да **Майсаранинг иши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26|IX да **Тошкентнинг нозанин маликаси**, 27|IX да **Олифта**, 28|IX да **Тошболта ошиқ.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — СОВЕТ ЦИРКИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЮБИЛЕЙ ПРОГРАММАЛАРИ.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА ТЕЗ КУНДА
12-МАВСУМ ОЧИЛАДИ

Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлиги коллегияси ва аппарати «Ташоблстройматериал» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош инженери У. С. Умаровга онаси

Ҳолбиби УМАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.
Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 333885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.
БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.
Р. 00537. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е. — 2575.